

PARLAMENT DE CATALUNYA

Presidència
de l'honorable Sr. Joan Casanoves i Maristany

DIARI DE SESSIONS

Sessió del dia 18 de maig del 1933

SUMARI

A un quart de sis i cinc minuts de la tarda s'obre la sessió, sota la presidència de l'honorable senyor Joan Casanoves i Maristany.

Lectura i aprovació de l'acta de la sessió anterior.

Ordre del dia:

Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei creant un Institut contra l'Atur forçós.

Es dona lectura a la redacció definitiva de l'article 16.

Després de retirar el senyor Fronjosà un vot particular de la Minoria d'Unió Socialista, és aprovat l'article 16.

S'aprova i continuació l'article 17.

Un vot particular de la Minoria socialista a l'article 18 és retirat pel senyor Fronjosà.

Igualment és retirat un vot particular de la Minoria de Lliga Catalana, aprovant-se l'article 18, novament redactat per la Comissió.

La Comissió accepta una part d'un vot particular de la Minoria socialista a l'article 19, i s'aprova l'article en una nova redacció.

Defensa un vot particular de la Minoria de Lliga Catalana a l'article 20 el senyor Tallada. Intervenen el senyor Fronjosà i, per la Comissió, el senyor Bru, acceptant l'esperit del vot, el qual, finalment, retira el senyor Tallada, aprovant-se l'article en una nova redacció.

El senyor Fronjosà defensa un vot particular de la Minoria d'Unió Socialista a l'article 21. Resposta del senyor Bru, per la Comissió.

Intervenció del senyor Tallada. Rectificació del senyor Fronjosà. Manifestacions del senyor Conseller de Treball i Obres Públiques. Rectificacions dels senyors Fronjosà, Conseller de Treball i Bru. En votació ordinària és rebutjat el vot particular, amb els vots a favor dels senyors Diputats de la Minoria socialista. S'aprova l'article 21.

Se suspèn el debat.

Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió especial sobre el Projecte de Llei relatiu a la resolució dels conflictes derivats dels contractes de conreu.

El senyor Abadal consumeix un torn en contra de la totalitat del Projecte.

Consumeix un torn en pro del Projecte el senyor Tauler.

Manifestacions del senyor Conseller de Justícia i Dret.

El senyor Comorera consumeix un torn en contra.

Se suspèn el debat i resta en l'ús de la paraula el senyor Galés.

Ordre del dia per a la sessió de divendres.

S'aixeca la sessió a les vuit i dos minuts de la vetlla.

S'obre la sessió a les cinc i vint minuts de la tarda, sota la presidència de l'honorable senyor Joan Casanoves i Maristany, Vice-president primer de la Cambra.

Al banc roig hi ha els honorables senyors Consellers de Justícia i Dret, de Treball i Obres Públiques i d'Agricultura i Economia.

Es llegida i aprovada l'acta de la sessió anterior.

ORDRE DEL DIA

Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei per a la creació d'un Institut contra l'Atur forçós

El Sr. PRESIDENT: Article 16. La Comissió ha fet la redacció definitiva d'aquest article; procedeixi's a la seva lectura.

El Sr. SECRETARI: «Article 16. L'Institut establirà com a base de la seva organització una Oficina central en la qual es reuniran totes les dades referents a les possibilitats de treball en les diferents branques d'activitat econòmica, amb perfecte relació amb l'actual Borsa del Treball de la Generalitat, organisme coordinador de les Borses que per manament de la Llei de col·locació obre-organitzen els Ajuntaments de Catalunya.

L'Oficina estimularà i intervindrà en la confecció ràpida d'un cens d'obriers sense feina per branques de producció, el qual haurà de portar-se rigorosament al dia, un cens total patronal i obrer, un altre de les empreses que treballin jornades reduïdes i amb les relacions que hauran de presentar les empreses, dels obrers que hagin acomiadat.»

El Sr. PRESIDENT: Hi ha un vot particular. (*El senyor Secretari el llegeix.*) Té la paraula el firmant del vot particular.

El Sr. FRONJOSA: Aquesta Minoria el retira perquè la síntesi del mateix ha estat acceptada per la Comissió.

El Sr. PRESIDENT: Es retirat el vot particular. S'aprova l'article 16? Resta aprovat. Article 17. No hi ha cap vot particular ni esmena. S'aprova l'article 17? Resta aprovat. Article 18. Hi ha vots particulars; el senyor Secretari es sevirà llegir el primer. (*El llegeix.*) Té la paraula el firmant del vot particular.

(*Entra l'honorable senyor Conseller de Governació.*)

El Sr. FRONJOSA: En aquest article 18, hem tingut la sort que la Comissió acceptés la nostra tesi i, per tant, està respectat el nostre criteri; per això, no hi ha cap inconvenient en retirar el vot particular.

El Sr. PRESIDENT: Resta retirat el vot particular. N'hi ha un altre.

El Sr. BRU: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. BRU: Abans de donar-se lectura al vot particular, desitjaria que es tingués en compte que, en la reunió que hem celebrat, l'últim paràgraf d'aquest article ha quedat modificat en el sentit següent: allà on diu «per a regular el treball» dirà «per a dictaminar les normes que regulin el treball».

El Sr. TALLADA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Tallada.

El Sr. TALLADA: Nosaltres, després de l'acceptació de l'esperit de l'esmena nostra per la Comissió, hem de retirar-la. Es tractava essencialment de canviar les paraules «regular el treball» per a «dictar les normes que regulin el treball». Nosaltres, que ens oposàvem a què l'Institut intervingués d'una manera directa en les obres, ens havíem d'oposar a què regulés la forma de distribuir el treball. Retirem, per tant, la nostra esmena.

El Sr. PRESIDENT: Resta retirat el vot particular. S'aprova l'article 18? Resta aprovat. (*L'esmentat article ha quedat aprovat en la forma següent:*

«Article 18. L'Institut dictarà les normes que regulin la manera de facilitar treball als obrers parats, en forma que no hi hagi diferència de tracte per conceptes de naturalesa i altres circumstàncies alienes al treball; però essent la finalitat de l'Institut resoldre el problema actual de manca de feina, es reservarà el treball a aquells que portin un temps determinat d'estada a les poblacions respectives i hagin treballat amb assiduitat en data anterior.

L'Institut estarà facultat, a l'objecte de distribuir la feina entre un major nombre d'obriers per a dictar normes que regulin el treball en totes les obres realitzades amb recursos propis i en aquelles en les quals tingui intervenció.»

El Sr. PRESIDENT: Article 19. Hi ha un vot particular. (*El senyor Secretari el llegeix.*) Té la paraula la Comissió.

El Sr. BRU: La Comissió accepta el darrer paràgraf que diu que: «En un cas i altre si l'obrer rebés subsidi perdria el dret del mateix, però hi afegeix: «si rebés subsidi de l'Institut.

El Sr. FRONJOSA: Conformes.

El Sr. PRESIDENT: ¿S'aprova l'article amb aquesta addició que li dona el vot particular? Resta aprovat.

(*La redacció de l'article aprovat és la següent:*

«Article 19. L'Oficina central de l'Institut procurarà que el treball que es faciliti als obrers parats coordinadament amb les Borses de Treball

o organismes semblants de les Corporacions públiques, sigui en la població de la seva residència o en una localitat pròxima, i, si és possible, en una feina igual o semblant a la corresponent al seu ofici.

L'obrer parat al qual se li ofereixi col·locació en una feina igual o semblant a la de l'ofici que estigui inscrit en el cens i no l'accepti, perdrà el lloc que tenia en l'ordre de prelatió a les ofertes de treball. També el perdran aquells que el refusin o abandonin sense causa justificada. En un cas i altre si l'obrer rebés subsidi de l'Institut, perdria el dret al mateix.»)

El Sr. PRESIDENT: Article 20. Hi ha un vot particular. (El senyor Secretari el llegix.) Té la paraula el senyor Tallada.

El Sr. TALLADA: L'objecte d'aquesta esmena estava encaminat a creure que l'Institut de l'Atur forçós havia de dedicar les seves activitats, no solament a la seva missió primordial, que és la de donar treball o subvencions als obrers mentre estiguin sense feina, sinó també perquè l'Institut de l'Atur forçós realitzi una gestió moral prop dels treballadors durant les èpoques d'atur forçós, inevitables en certes èpoques de la vida i produïdes per manca d'activitat. I per això creiem que al costat de la institució de caràcter material, se n'havia de crear una altra de caràcter espiritual, donant-li el caràcter educatiu, de manteniment de la formació tècnica i de reeducació dels treballadors preparant-los per a poder-se dedicar a altres activitats que no travessessin en aquells moments una crisi tan intensa com la seva pròpia. La Comissió ha acceptat bona part d'aquest criteri, tota vegada que ha acceptat la creació, per part de l'Institut, i el foment d'aquelles institucions d'educació professional i de reeducació. Però nosaltres creiem que també hauria d'ésser missió de l'Institut el procurar, durant aquests períodes en els quals els obrers estan sense feina, millorar la seva cultura general mitjançant conferències, creant sales de cultura i biblioteques circulants, arribant inclús a la creació de camps d'esport en els quals poguessin mantenir una activitat que el permetés estar preparats per a les seves activitats. Per tant, pregaria a la Comissió que tornés sobre el seu acord i acceptés aquest criteri de contribuir, mentre els obrers estan en l'estat d'atur forçós, al millorament de la seva cultura i a la conservació de la seva salut física.

El Sr. FRONJOSA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Fronjosà.

El Sr. FRONJOSA: El vot de la Minoria de Lliga Catalana — és clar — suposo que ha estat presentat amb tota la bona voluntat i amb tota la sèrietat, però no deixa d'ésser gràcies que a un treballador que no se li proporcioni treball, la qual cosa vol dir que no cobra salari i que, per tant, no pot menjar, se li vulguin organitzar camps d'esports perquè pugui distreure la gana, perquè pugui distreure la fam. Està bé, per exemple, que a un treballador se li donin conferències perquè pugui ampliar la seva cultura general. Està força bé; però, ¿volem dir que quan un treballador no treballa, no estaria més bé que li donessin una setmanada perquè el dissabte a la tarda, quan

arribi a casa seva, pugui deixar damunt de la taula del menjador aquella petita pileta de diners que són i representen la manutenció dels seus? ¿Volem dir que no valdria més la pena que ens preocupéssim de proporcionar-li aquest factor indispensable per a la seva vida elementalíssima, ja prou migrada de si? Perquè jo no sé si l'estat psicològic d'un treballador que no pot menjar, es presta gaire a aquestes conferències sobre la personalitat filosòfica de Kant o sobre, per exemple, la diversitat científica d'un Edmond d'Amicis. No sé, no sé si aquest home ens arribaria a creure que el tractem seriosament si li dignéssim, per exemple: «Tu no menjaràs, però jo t'asseguro que et farem una cultura general que n'hi haurà per a llepar-se els dits» (Rialles.) Perquè em sembla que si un home no té aquells elements indispensables per a poder-se nodrir, no pot tenir el cervell en una predisposició massa normal per a poder assimilar aquestes coses de l'esperit. Així és, que nosaltres, en aquest vot particular de la Minoria de Lliga Catalana, com que, encara que reconeixem que ha estat presentat seriosament, hi veiem una mica de sarcasme, nosaltres haurem forçosament de votar en contra. Res més.

El Sr. BRU: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. BRU: La Comissió, tenint en compte que la finalitat que es perseguia aquí més particularment, a part d'allò accessori que ha exposat tan bé el senyor Tallada, era la de reeducació professional i a la vegada l'educació que calgués, hem recollit aquests dos aspectes i per això, en l'article 20 diem que «l'Institut podrà facilitar la reeducació professional», i es parla finalment de «fomentar les institucions d'educació professional». En fomentar les institucions d'educació professional, nosaltres no n'excloem pas aquella part de cultura que pugui comportar. És indispensable que aquestes institucions, de les quals n'existeixen moltes a la nostra terra, no es limitin en llur actuació a l'educació estrictament professional; hi ha una altra part de cultura general que hi resta compresa i que podria desenvolupar-se perfectament. En quant a l'altra part, que en podríem dir de conservar la moral i la sanitat deguda dels obrers, això, que està molt bé, és una obra de Govern, i potser no encaixa perfectament dintre de l'Institut; que considerant que pot ésser molt útil i molt avantatjós procurar que en l'individu no hi hagi pèrdua moral i que tingui la preparació física necessària i tots els altres aspectes que s'han dit aquí, no obstant no encaixa perfectament dintre de la finalitat perseguida. Així com reeducant uns individus podem nosaltres aconseguir que una branca determinada de la indústria que sofreixi atur forçós, perquè en aquest moment hi hagi un excés d'obrers en aquella branca, que aquests mateixos individus reeducats puguin minvar l'atur forçós perquè passin a ocupar llocs en una altra indústria, això indiscutiblement és una solució directa contra l'atur forçós; però, en canvi, no ho és tant directa aquesta altra qüestió accessòria que preveiem i que no queda pas exclosa, per quant si aquestes institucions d'educació professional ho

volen fomentar, podran fer-ho. Per això, sentint-ho molt, no podem acceptar en la seva totalitat el vot particular.

El Sr. TALLADA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Tallada.

El Sr. TALLADA: Després de les explicacions del nostre company de Comissió, senyor Bru, jo no tinc inconvenient en retirar l'esmena, si se m'aclareix ben bé que en aquest últim paràgraf que diu «fomentar les institucions d'educació professional» s'hi incorpora l'esperit de la nostra proposició o vot particular. Indubtablement, dintre de les institucions d'educació professional ja hi ha un cert aspecte de cultura general; hi ha assignatures que són de cultura general i també avui dia hi ha la tendència nova d'aquesta educació. En gairebé totes aquestes escoles, hi ha la secció de cultura física, la secció d'esports. Si la Comissió ens aclareix que en posar «fomentar les institucions d'educació professional» no té una idea contrària a què, dintre d'aquestes institucions d'educació professional per a obrers sense feina, hi hagin classes o cursos de cultura general, procurant fomentar tots els esports, no tinc cap inconvenient, aleshores, en retirar el vot particular.

El Sr. BRU: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. BRU: Per a contestar al senyor Tallada i dir-li que, tant és així, que nosaltres ho preveiem i entenem que ha d'ésser així, que el company Mesures, dintre de la Comissió, parlava de l'existència d'una institució d'educació professional a Vilanova, on, a part de l'educació estricta professional, s'hi inclou una bona part de programa d'educació general, i que nosaltres, en dir «fomentar les institucions d'educació professional» no volem que estiguin limitades exclusivament a una educació estricta, sinó que entenem que aquestes institucions han de tenir un caràcter de cultura general, i sempre en aquest sentit nosaltres l'esmentarem. Per tant, considerant que està recollida dintre d'aquest article tota aquella segona part, suposo que no tindrà inconvenient el senyor Tallada en retirar el vot particular.

El Sr. TALLADA: Retiro el vot particular.

El Sr. PRESIDENT: Resta retirat. S'aprova l'article? (*Assentiment.*) Resta aprovat.

(*La redacció definitiva d'aquest article és la següent:*

«Article 20. L'Institut podrà facilitar la reeducació professional dels obrers parats per tal de posar-los en condicions de treballar en branques de l'activitat diferents de les exercides per ells fins aleshores, així com també fomentar les institucions d'educació professional.»)

El Sr. PRESIDENT: Article 21. Hi ha un vot particular. (*El senyor Secretari llegeix un vot particular de la Minoria d'Unió Socialista.*)

El Sr. FRONJOSÀ: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Fronjosà.

El Sr. FRONJOSÀ: Senyors Diputats: Trobem nosaltres que el dictamen de la Comissió, tot hi donant moltes possibilitats sobre ingressos a aquest Institut per a evitar l'atur forçós, només hi ha una part que resta ben determinada, i aquesta part que resta

ben determinada és precisament l'aportació que diu que farà la Generalitat a l'Institut. Nosaltres creiem que no n'hi ha pas prou; és més: creiem que si anéssim a analitzar el fons de la qüestió, no és precisament la Generalitat la que ve més obligada a sostenir els treballadors que es trobin sense feina.

Nosaltres hem tingut la desgràcia en aquest Projecte, a desgrat que aparentment sembli que ens han estat acceptades moltes de les nostres suggericions. Generalment, pel que es podrà desprendre tal com va llegir-se el Projecte del Govern i tal com es podrà llegir després quan hi hagi el de la Cambra, es veurà que sols han estat acceptades aquelles suggericions i aquelles idees que no representaven una posició que en podríem dir una mica valerosa enfront dels convencionalismes i de les tradicions; perquè tingueu en compte que, si és cert que ens han estat acceptats alguns punts de mira, aquests punts de mira eren, podríem dir, d'un ordre secundari. Els meus companys, en broma, feia poc que em deien: «Sí, bah, t'han acceptat la literatura». Evidentment, potser només m'han acceptat la literatura; però he de confessar que, en allò que fa referència a la composició d'aquest Institut, no he tingut pas gaire sort de convèncer els meus companys de Comissió.

En el que fa referència a donar amb tota voluntat i amb tota claredat privilegis a les Cooperatives de producció i estimular-les i finançar-les, evidentment tampoc no he tingut gaire sort; i en el que fa referència a la convocatòria d'aquesta Conferència tripartita, que nosaltres creiem d'un alt valor, tampoc no ha estat acceptada. Un dels altres punts que nosaltres creiem que havia de quedar consagrat en aquesta Llei, en aquest Institut per a combatre l'atur forçós, era precisament una aportació que s'hauria d'obligar a la classe patronal. Perquè, en què ens fonamentem nosaltres? Nosaltres ens fonamentem en el següent: que els treballadors no són pas la gent que organitza la producció en règim capitalista, i quan el capitalista té beneficis, el treballador no n'obté i, en canvi, quan la classe capitalista no té comandaments dels productes que ella elabora, llavors el treballador es veu llançat al carrer, és a dir, el treballador en aquestes circumstàncies es troba en inferioritat de condicions que aquell cavall, per exemple, que pugui tenir aquell industrial, que té feina l'amo, el manté i el peixa ben peixat, i quan no en té, encara que el cavall s'hagi d'estar a la quadra, l'amo aquest continua mantenint-lo perquè no hi ha més remei, ja que o el manté o es mor; es troba, en aquesta circumstància, el treballador en inferioritat de condicions a la màquina en la qual treballa, que en èpoques en les quals la màquina produeix i el treballador la fa treballar, l'amo corre amb el risc de les reparacions i restant, i quan no treballa la màquina per manca de feina, l'amo l'ha de conservar i engrassar. Això vol dir que les màquines i les bèsties estan millor tractades que el treballador; al treballador, la classe patronal li dona un sou just, l'elemental per a poder viure, i tan bon punt no pot continuar produint, no per culpa d'ell, el llança al carrer com un gat, (*Rialles.*) i si pots viure, vius, i si no, et mors, que és el que no passa amb el cavall i la màquina. Per tant — això, voldria sentir-ho contradir d'una manera lògica —, crec que són precisament els patrons els primers obligats que quan el treballador no treballa, no pas per culpa d'ell, vénen obligats a con-

servar aquells mitjans elementals que són indispensables per a la seva vida. Així, doncs, nosaltres afirmem i estem convençuts que els primers que vénen obligats a contribuir al manteniment i al sosteniment d'aquest Institut contra l'Atur forçós, és precisament la classe patronal, és precisament la classe capitalista. Hem cregut que ho hem demostrat amb arguments; esperem que un senyor Diputat, d'uns bancs o d'altres, s'aixequi a contradir-nos o ens posi uns arguments que ens puguin convèncer de l'error de la nostra posició. Mentrestant, creurem que si aquest Institut no deixa consignat d'una manera clara que els patrons han d'aportar-hi la seva contribució econòmica, la majoria s'ha espantat i els capitalistes continuaran robant-nos d'una manera descarada el dret a la vida que com a productors mereixem i tenim dret a exigir.

Nosaltres, a aquest vot particular, hi hem presentat una esmena: aquesta esmena és que retirem aquella aportació, que de primer consignàvem, dels treballadors; explicarem per què ho hem retirat. Nosaltres hem retirat d'aquest vot particular nostre l'aportació dels treballadors, el que els treballadors també haguesin de contribuir-hi, perquè quan se'ns posa en inferioritat de condicions, en inferioritat numèrica, nosaltres no volem que els nostres diners els administri la classe capitalista. No, no, nosaltres hauríem volgut contribuir d'acord amb les nostres possibilitats si haguéssim vist que estàvem en igualtat de tracte, però quan no és així, nosaltres ens creiem dispensats de fer aquest esforç, aquesta galanteria, aquesta esplendidesa, que no saben trobar mai cap ocasió per a fer-la les classes, adinerades. Per tant, demanem que aquest vot particular sigui estudiat i sigui meditat per la Majoria, que aquesta posició nostra no respon a un caprici ni a ganes d'adoptar una posició espectacular, sinó que respon a un convenciment que l'hem expressat aquí, de què si algú té el deure de contribuir al sosteniment d'aquest Institut contra l'Atur forçós són precisament les classes capitalistes, i que, per tant, mentre a nosaltres no se'ns doni una raó que pugui convèncer-nos del nostre error, continuarem creient que hem de mantenir aquesta posició. Res més.

El Sr. BRU: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. BRU: L'amic Fronjosa, en parlar de les diferents esmenes...

El Sr. FRONJOSÀ: Fronjosà.

El Sr. BRU: Fronjosà. En parlar de les diferents esmenes que la Comissió li ha acceptat, vol venir-nos a retreure, vol venir a suposar, que tot ha estat només literatura el que la Comissió ha acceptat de les iniciatives aportades pels socialistes, i diu que la Comissió s'ha trobat d'haver de prendre una posició valerosa. Si prendre una posició valerosa, per l'amic Fronjosà, vol dir acceptar en totalitat el programa socialista, és indiscutible que nosaltres en aquest moment no hi hem pogut accedir, però, sense fer-li retret, li diré que en quant a les Cooperatives no hem acceptat totalment la seva esmena, però l'esmena que hi hem introduït hem de creure que els satisfà plenament perquè en definitiva es preveu aquest bon tracte a donar a les Cooperatives mitjançant unes garanties; només combat la possible inflació, que l'Institut no ha de fer precisament el cooperativisme. Crear, inflacionar, no. Suposo que vosaltres hi esteu d'acord. Ha d'ésser una obra de Govern i un Govern, com més socialista

sigui potser més endavant ho tirarà, però en tractar-se de l'Institut haviem de fer les concessions màximes que encaixessin dintre l'Estatut. Quan parlem de la reeducació professional sabeu perfectament que també era una iniciativa vostra que coincidia amb la de la Lliga Catalana, que també ha estat acceptada, i no és pas una cosa literària. Heu dit de la Conferència tripartita, no ha estat acceptada tampoc; no era ahir aquí, però en llegir el DIARI DE SESSIONS, veig que ja comença a funcionar des de demà. Això ho pot fer l'Institut, pot obrir una informació pública que pugui donar aquelles orientacions, i el mateix succeix en l'impost directe a la classe capitalista. L'única cosa que no fa l'article 21 és determinar la quantitat, però en realitat nosaltres també coincidim; el diner s'ha de treure d'allí on és, i no és l'obrér qui ha de pagar. I, a més, hi haurà tots els aprofitaments, taxes o arbitris que es puguin cedir a aquest Institut. Les concessions, qui les ha de fixar ha d'ésser el Parlament; l'Institut, quan funcioni, que miri amb quins mitjans ha de comptar. Per part de la Generalitat ja hi ha una aportació fixa. S'estudiarà la concessió de aprofitament de taxes i arbitris, que faren a consciència. Però no pot dir-se d'una manera tallant un 1 per 100, ja que hi poden haver empreses que potser paguin més i altres que pagaran menys. L'única cosa és que nosaltres no determinem el tant per cent que s'ha d'aplicar, però es preveu la possibilitat aquesta, i des d'aquest moment podem afirmar que tenim el criteri que s'ha de subvenir a aquestes necessitats, i qui ha de fer aquestes aportacions en metàllic no ha d'ésser qui no tingui res, sinó les classes capitalistes. Per tant, jo espero que vosaltres no fareu un cavall de batalla d'aquesta qüestió de l'1 per 100, que és l'única que en concret queda aquí; i tenint en compte que aquí es parla d'aprofitaments, taxes i arbitris que es podran concedir a aquest Institut, us donareu per satisfets en saber que això, no des d'ara, però serà d'aquí quinze dies, o un mes, quan es determinaran aquestes concessions que ara es preveuen.

El Sr. COMORERA: ¿Què tenen que veure les taxes i arbitris amb la contribució patronal?

El Sr. BRU: Quan es tracta d'aprofitaments, taxes o arbitris, tots són impostos que en definitiva els pagaran les persones capitalistes.

El Sr. COMORERA: O nosaltres, indirectament.

El Sr. BRU: Sempre ho paguem tot, indirectament, si aneu a mirar això. Però això ja es discutirà en aquell moment, si ve, i en l'Institut, en trobar-se allà una representació de les classes patronal i obrera, poden perfectament ells determinar, proposar, fer un estudi, una aportació, i aquesta aportació, pot ésser que no sigui uniforme, que no sigui d'un 1 per 100, que sigui en unes indústries d'un 4 per 100 i en altres sigui d'un mig. Per això, jo espero que, tenint en compte que l'única cosa que es fa és que no es determina la quantitat, però què es preveu la possibilitat aquesta, que accepteu l'article i retireu el vot particular, perquè substancialment només hi veig la diferència que vosaltres proposeu que entre les aportacions hi ha d'haver una quota patronal d'un 1 per 100 sobre la quantitat mínima dels salaris, quan nosaltres no la prejutgem. Potser serà superior, potser serà inferior; però no la prejutgem. Només diem que serà a part de l'aportació directa de la Generalitat, d'aquelles altres quotes

de caràcter voluntari o de procedència vària i aquells aprofitaments, taxes i arbitris, que puguin ésser concedits a l'Institut, i que no pot ara fer-se, però és en definitiva com si es fes ara mateix, car si ara determinàvem que fos l'1 per 100, no faríem res més, ni res menys, que el que farem, dintre de quinze dies o d'un mes, quan se'ns proposi la concessió d'aquestes taxes o aprofitaments.

El Sr. TALLADA : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Tallada.

El Sr. TALLADA : Com que nosaltres no defugim mai cap responsabilitat, encara que no ténim presentat cap vot particular a aquest article, volem fixar el nostre criteri davant del vot particular presentat per la Minoria socialista, vot particular que, en definitiva, es redueix a fixar ja des d'aquest moment un tipus o quantitat determinada amb la qual l'element patronal de Catalunya, la indústria de Catalunya, hauria de contribuir a totes les despeses que el compliment de la seva missió imposi a l'Institut de l'Atur forçós. És indubtable que tots els ciutadans vénen obligats a pagar tots aquells impostos, totes aquelles taxes que fixi el Parlament de Catalunya, dintre de l'esfera d'acció que li dóna la part financera del nostre Estatut, i així, tant si ho diu concretament aquest Projecte de Llei de l'Institut d'Atur forçós, com si no ho diu concretament, tots els ciutadans, tant els industrials com aquells altres que no siguin industrials, hauran de pagar aquells impostos i aquelles taxes que després el Govern de la Generalitat proposi al Parlament, i el Parlament acordi que siguin lliurats a l'Institut d'Atur forçós. Quant a l'atur forçós és un atur de caràcter normal, és un atur forçós en una època d'activitat industrial normal, aleshores es comprèn que les càrregues que ocasioni el posar remei a aquest atur forçós mínim, normal, usual, vagin a recaure precisament damunt de la indústria. És un risc de caràcter industrial, i, per tant, és sobre la indústria damunt la qual ha de recaure el principal pes de subvenir al socors en forma d'assegurances o en forma d'altra classe d'indemnitzacions o d'institucions per a auxiliar els treballadors en aquest atur de caràcter normal. Però quan ja es tracta d'un atur forçós extraordinari, com el que estan travessant avui dia totes les nacions industrialitzades del món, aleshores nosaltres creiem que no basta ja la contribució de l'element patronal exclusivament, perquè no sols no basta per la quantia, sinó que s'imposa aquesta contribució a l'element patronal en un moment en què ell també està travessant una crisi, i, segons fossin les quanties, la importància d'aquesta imposició sobre la indústria, en lloc de curar l'atur forçós el que es determinaria és un augment d'aquest atur forçós, perquè es contribuiria a agreujar les difícils circumstàncies en què es mouen les indústries. Però com que la societat nosaltres creiem que no pot restar impassible davant de què hi hagi un nombre elevat de components d'aquesta societat que es trobin sense feina, dins de la misèria, creiem nosaltres que és tota la societat que ha de contribuir, tant l'element patronal com les altres classes so-

cials les que han de contribuir amb llurs cabals a nodrir aquestes quantitats que el Parlament de Catalunya després posarà a disposició de l'Institut d'Atur forçós.

Hi han altres raons que impedeixen que aquesta quantitat es fixi ja des d'ara dintre del Projecte de Llei que estem discutint en aquest moment. Primerament, el Parlament té el poder de dictar cada any uns Pressupostos que poden ésser completament diferents els uns anys dels altres i, per tant, pot variar també la contribució amb la qual el Parlament vulgui ajudar el funcionament de l'Institut de l'Atur forçós. No pot ésser, doncs, que en un Projecte de Llei ja es fixi pel Parlament l'obligació de contribuir cada any amb una determinada quantitat, amb un determinat tipus de contribució. Hem de deixar completament en llibertat el Parlament i el Govern per a proposar l'últim i per acceptar el primer, en cada any, en cada període econòmic, quines seran les quantitats que es puguin destinar a remeiar les conseqüències de l'atur forçós. Adhuc hem de deixar-li la llibertat, perquè dintre d'un mateix Pressupost, a conseqüència d'esdeveniments extraordinaris que s'hagin produït, a conseqüència d'un agreujament d'aquesta crisi social en un període determinat de l'any, quan ja s'hagi aprovat un Pressupost, el Govern pugui proposar i el Parlament aprovar unes contribucions de caràcter extraordinari per a nodrir el fons de què pugui disposar l'Institut de l'Atur forçós.

Per altra part, l'atur forçós no és una cosa uniforme; és una cosa que, si bé existeix normalment — sempre existeix un coeficient més o menys elevat d'atur forçós — en els diversos períodes de l'any, sobretot en els diversos anys, varia la seva intensitat, i, per tant, un tant per cent, una contribució que es pogués determinar per a un any, pot ésser insuficient o pot ésser excessiva per a l'any següent; i és molt preferible que en cada moment es puguin fixar quines són les necessitats de l'Institut d'Atur forçós, segons la importància que hagi pres aquest problema, i, per tant, sigui el Parlament el que en cada període econòmic digui quin tant per cent de contribució a les diverses classes socials, o quina part dels impostos o de les taxes de què pugui disposar el Parlament, sigui dedicada a complir els fins a què s'ha de dedicar l'activitat de l'Institut de l'Atur forçós.

És per totes aquestes raons que nosaltres, sense oposar-nos al principi de què hi hagi d'haver contribució, no solament dels patrons, sinó de totes les classes socials, que vingui a nodrir aquest fons de l'Institut de l'Atur forçós, creiem que no és conseqüent el fixar ja des d'ara i per a sempre la quantia d'aquesta contribució.

El Sr. FRONJOSÀ : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Fronjosà.

El Sr. FRONJOSÀ : Jo sento molt que ni el senyor Bru ni el senyor Tallada, que en el fons estan completament d'acord, però en diferent llenguatge exposen les idees, no m'hagin pogut convèncer. L'esperit de tot aquest Projecte i el criteri que té respecte als ingressos, al final de l'article 21 es manifesta d'una manera diàfana, ben clara. Diu: «...i aquells altres ingressos de caràcter voluntari i de procedència vària...» Aquesta paraula voluntari és tot

un poema. És precisament aquest concepte caritatiu que s'ha tingut sempre en les nostres coses. Jo crec que aquesta paraula voluntari potser estaria bé si abans també hi hagués d'una manera clara i terminant que els patrons vindran obligats a aportar-hi una quantitat. Si us fa nosa, per exemple, aquest 1 per 100 que nosaltres diem, ens és igual, si us sembla, per exemple, que l'any que ve hauran de pagar el 5 per 100, no ens ofendrem pas nosaltres, però que almenys resti en l'article 21 que, al mateix temps que els ingressos que la Generalitat hi aportarà, al mateix temps que aquestes taxes i arbitris, que no tenen res a veure amb la quota patronal, i després d'aquests altres ingressos de caràcter voluntari, a part i a més d'això, nosaltres creiem que ha de restar ben detallat en aquest article 21 d'aquest Projecte, que també els patrons vindran obligats a aportar-hi una quantitat. Quina? No l'assigneu; nosaltres hem dit l'1 per 100, perquè de vegades no ens donem compte i, com que som una gent molt magnànima, també ens enterneixen els pobres patrons, però si no ho voleu fer, deixeu només que sigui escrit d'aquesta manera, i aleshores en cada circumstància farem el que diu el senyor Tallada, els posarem una contribució amb caràcter industrial, una altra segons les circumstàncies exigeixen. Perquè em temo que després de tot, quan aquest Projecte ja estigui en circulació, solament hi guanyaran les empreses encarregades de la construcció d'obres públiques, i que els treballadors parats, en general, els haurà fet molt poc profit. Perquè en aquest article 21 es diu: «Els ingressos i recursos propis de l'Institut destinats a obres públiques», veritat?; em temo que després de tot, l'única gent que hi haurà sortit guanyant en l'aprovació d'aquesta Llei, hauran estat aquelles empreses d'obres públiques que la Generalitat, amb ganes d'aminorar la manca de treball a Catalunya, engrandirà les obres i aleshores aquells sí que podran dir que l'atur forçós per a ells ha ben acabat.

Insistim, doncs, en mantenir la nostra posició, perquè no se'ns ha presentat aquí una raó suficientment forta que ens fes desistir de la nostra i, per tant, mantenim aquest vot particular. Com a màxim acceptem que, així com diem que ha d'ésser una tributació patronal de l'1 per 100, no s'hi consigní, sinó que es digui que la classe patronal també vindrà obligada a aportar-hi una quantitat que es determinarà segons les circumstàncies del moment.

El Sr. CONSELLER de Treball i Obres Públiques: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Treball.

El Sr. CONSELLER de Treball i Obres Públiques: Senyors Diputats: Per a fer una aclaració únicament respecte a la posició del Govern i sobre el per què projectar aquests articles en aquesta Llei. Sento discrepar del senyor Fronjosà, com igualment del senyor Tallada, en l'apreciació del fet. En quant al senyor Tallada, he de dir-li que quan l'atur forçós sigui normal, en altres països, no en el nostre, perquè dissortadament encara patim una influència anarquitzant en tots els ordres, en aquells països hi ha establerta en molts d'ells l'assegurança en cas d'atur forçós, i a aquesta assegurança hi contribueix l'Estat, en parts el patró i en parts l'obrer, però aquestes

assegurances, que hem de dir-ne normals, en els moments actuals en què l'atur és una cosa extraordinària, han fracassat a tot arreu, perquè, com és natural, s'han esgotat totes les reserves que s'havien fet respecte a aquest punt. Per tant, ens trobem en un moment que l'atur no és un atur normal, sinó que és un atur anormal, o sigui de caràcter extraordinari; i com que és extraordinari, hem de recórrer, també, a mitjans extraordinaris, i aquests els hem de treure, no de la manera que voldríem, sinó de la manera que les nostres possibilitats ens permetin. Per això nosaltres posem en el nostre Projecte l'aportació d'1 milió de pessetes, durant deu anys, però, si com el senyor Tallada vol interpretar, s'hagués d'entendre que nosaltres havíem de fer una aportació anyal d'1 milió de pessetes, o sigui que nosaltres no havíem de disposar més que d'1 milió de pessetes cada any en aquest aspecte, és molt possible que jo no m'hagués atrevit a presentar aquest Projecte, i ho hauria deixat córrer, perquè indubtablement amb 1 milió de pessetes, és lamentable i trist dir-ho, amb 1 milió de pessetes era com si no féssim res. Ho hem fet nosaltres en aquesta forma, ho plantejem així en el Projecte de Llei, perquè es fixi i acordi al Parlament, que donant 1 milió de pessetes aquest any i durant nou anualitats seguides 1 milió més cada any, ens permeti fer una operació de crèdit immediatament, a l'objecte que l'Institut pugui disposar immediatament de 10 milions de pessetes i no d'1 milió. Com és natural, aquesta aportació ens permet actuar d'una manera immediata i amb una certa eficàcia dintre dels estralls de l'atur forçós, i, aleshores, com que l'atur forçós, dissortadament, no veiem que s'acabi en aquest any ni en el proper, és aleshores que deixem nosaltres que l'Institut pugui estudiar què és el que pot fer pels anys propers, i és aleshores que l'Institut haurà d'estudiar la manera d'obtenir recursos pels altres anys; i aleshores haurà d'estudiar el que ens deia l'amic Fronjosà, haurà d'estudiar amb quina forma, amb quines aportacions, segons la importància i la transcendència que l'atur forçós tingui a casa nostra. Per això entenem nosaltres que no podem estar d'acord amb el senyor Tallada ni amb el senyor Fronjosà, tot i que tots sentim de cor la necessitat que es faci tot el que es pugui per a evitar els estralls de l'atur forçós.

El Sr. FRONJOSA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Fronjosà.

El Sr. FRONJOSA: Nosaltres, precisament, aquest vot el defensam amb entusiasme perquè ens sembla que està posat en raó. No sé quina nosa faria, per exemple, que on diu «Les aportacions o subvencions d'altres Corporacions, organismes o entitats, els aprofitaments, taxes o arbitris que se li puguin concedir», s'hi afegís «una quota d'un tant per cent segons les circumstàncies del moment», per a acabar l'article dient: «i aquells altres ingressos de caràcter voluntari o de procedència vària». Em penso que això es pot acceptar. Perquè, aleshores, si això no queda aquí determinat, el que ens deia el senyor Casals fa poc, que més endavant veurà l'Institut de quins recursos ha de valer-se per a poder resoldre el treball que li és confiat, si aquí no queda determinat, els pa-

trons podran negar-s'hi, perquè diran que no hi ha cap Llei que els obligui a haver-ho de fer. Màxim, jo voldria que el senyor Casals és donés compte que estem defensant el seu propi criteri; això és fill, precisament, d'aquell Projecte primitiu. L'amic Casals ha vist que nosaltres no hem estat aquí més que uns fidels guardadors del seu pensament, i, per tant, jo que sé que coincideixo en la intimitat amb el senyor Casals, espero que procurarà posar la seva valuosa influència prop dels seus companys de Partit i de la majoria de la Comissió perquè acceptin aquestes idees que potser són més seves que nostres, però que en aquests moments ens les fem tan nostres que sembla que siguin de tots. Res més.

El Sr. CONSELLER de Treball i Obres Públiques: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Treball.

El Sr. CONSELLER de Treball i Obres Públiques: Breus paraules per a contestar l'amic Fronjosà. Precisament no fixem nosaltres la forma, perquè l'Institut tingui una amplitud de criteri i d'estudi sobre això i tot allò que li correspongui respecte a la forma en què hagin d'ésser aquests arbitris i taxes, i el que sigui, perquè tot el que proposi l'Institut en aquest aspecte, ha de venir necessàriament al Parlament i el Parlament ho haurà d'aprovar, encara que no consti en la Llei i, per tant, aleshores el Parlament determinarà com hagin d'ésser; de manera que no veig la necessitat que així es detalli, però de totes maneres la Comissió farà el que convingui.

El Sr. COMORERA: ¿No es detallen els altres impostos? ¿Per què no es poden detallar aquests?

El Sr. CONSELLER de Treball i Obres Públiques: Això és el que assenyala l'aportació de la Generalitat.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. BRU: Com sigui que fent constar aquí aquestes aportacions patronals no avançaríem res, perquè no determinant-les, hauria de tornar la qüestió altra vegada al Parlament, entenc que està molt millor d'aquesta manera. Perquè, amic Comorera, no cal dir que encara que ara poséssim una quota patronal no hi guanyaríem res, perquè el dia que s'hagués de determinar, com ja he dit, la qüestió hauria de tornar al Parlament; i com que en definitiva hi haurà de tornar sempre, perquè...

El Sr. COMORERA: Em permet un aclariment?

El Sr. BRU: Sí, amb molt de gust.

El Sr. COMORERA: Si nosaltres posem la quota patronal a l'Institut, haurà de constar en la Llei.

El Sr. BRU: Si el Parlament, el dia que vingui, no predomina el criteri d'imposar quotes, com que ara no s'ha determinat, aquell dia serà de 5 cèntims, encara que ara consti; i si ara no consta, però està en l'ambient sense estar previst, podrà ésser del 3 per 100. Per tant, no acceptem el vot particular.

El Sr. PRESIDENT: Es passa a votació ordinària el vot particular. Els senyors Diputats

que el votin que se serveixin aixecar-se. (*S'aixequen els senyors Diputats de la Minoria socialista.*) Resta rebutjat el vot particular amb el vot a favor dels senyors Diputats de la Majoria d'Unió Socialista de Catalunya. S'aprova l'article? (*Assentiment.*) Aprovat. Es suspèn aquest debat.

Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió especial sobre el Projecte de Llei relatiu a la resolució dels conflictes derivats dels contractes de conreu

El Sr. PRESIDENT: El senyor Abadal té la paraula.

El Sr. ABADAL: Senyors Diputats: Una cosa que s'ha dit per tots dintre d'aquest Parlament és que la qüestió plantejada i que es discuteix en relació a les resolucions dels conflictes referents als contractes de conreu, és una de les més importants i transcendents, i que cal que tots posem en l'estudi i resolució d'aquestes qüestions una cura especialíssima perquè els propòsits que ha tingut el Govern en presentar el seu Projecte de Llei i tots els treballs que s'han fet per a arribar a la presentació d'aquest Projecte de Llei, produeixen els resultats que són d'esperar i de desitjar per a portar la pau i tranquil·litat al camp de Catalunya. Jo crec que efectivament es tracta d'un dels assumptes més importants; gairebé diria el més important que fins el dia d'avui ha vingut a aquest Parlament, perquè fins ara, fora del nostre Estatut Interior, tots els altres gairebé eren merament d'organització o de caràcter administratiu, mentre que ara entrem en un punt que toca a l'entranya viva de la nostra terra i que afecta aquelles coses més essencials i que representen la base de l'economia de Catalunya. Jo em proposo parlar d'aquest assumpte amb tota serenitat, amb tota calma, sense apassionaments de cap classe i procurant portar a la consciència de tots aquest propòsit que crec que en tots ha d'existir i que en tots existirà per a resoldre aquest assumpte amb absoluta imparcialitat i amb absoluta justícia. No creieu que si alguna vegada esforço la veu és que doni al meu to cap mena d'agressivitat. Tinc la veu bastant gastada i se'm diu a vegades que no se'm sent; i per això m'he d'esforçar més del que jo voldria i desitjaria. Jo em proposo, més que res, més que entrar en una posició polèmica, que indubtablement vindrà posteriorment a mesura que es vagi avançant en aquesta discussió, plantejar el problema de la manera més clara que pugui, perquè així com es diu que els problemes ben plantejats són ja gairebé resolts, si jo aconseguixo plantejar aquest problema dintre de la seva simplicitat i claredat que jo crec que té en el dia d'avui, crec que haurem avançat molt en el camí d'arribar a la seva resolució. És clar que això no vol dir que dintre de les meves paraules no hi hagi una posició determinada, una actitud especial: la que representa el criteri de la nostra Lliga Catalana; i, per consegüent, que en les meves paraules no hi hagi quelcom que pogueu vosaltres entendre que és ja discussió o posició polèmica

dintre de l'assumpte. Sols us prégo que en tot el que digui i pugui tenir aquest caràcter, no hi veieu cap agressivitat i sols el desig de plantejar cruament, però serenament, la qüestió.

Ens trobem, senyors, amb un problema, amb una qüestió que ha vingut a ésser plantejada precisament pel Partit que en el dia d'avui té en les seves mans el Govern de Catalunya. És clar que s'ha dit aquí que les qüestions del camp, que les qüestions de la terra són les qüestions que no són d'aquest moment, ni són precisament motivades pel que s'hagi pogut fer per part del Partit d'Esquerra Republicana de Catalunya. Naturalment, sempre en el món, sempre per tot arreu, existeix el desig, per part d'aquells que no tenen, d'adquirir; i per part d'aquells que tenen, de tenir més. Però això no vol dir que no s'arribi dintre de les diferents situacions en uns llocs i altres, a una situació d'equilibri dintre de la qual puguin anar evolucionant les coses en forma que es pugui anar difonent la riquesa en tant que sigui possible al major nombre de persones. Però és un fet que aquí a Catalunya, abans de la proclamació de la República i fins després de la proclamació de la República, hi havia una pau i una tranquil·litat dintre de les relacions econòmico-agràries que ha desaparegut després d'una sèrie d'excitacions i de predicacions que s'ha fet, precisament per part dels elements de l'Esquerra Republicana de Catalunya. I així han vingut tots els conflictes del camp i han vingut totes les coses de les quals ens planyem en el dia d'avui. Naturalment que havia de venir un dia en què aquest problema s'havia de resoldre; i el moment implacable és el moment actual. I en aquest moment l'Esquerra Republicana de Catalunya, que té el Govern de Catalunya, es troba en aquesta situació especialíssima en què ha de corregir una cosa que ella mateixa ha provocat, i, en conseqüència, es troba en una situació quelcom especial, que és la que fa que existeixi en aquest problema les dificultats majors per a resoldre'l en el dia d'avui.

Per una part hi ha les excitacions que s'han fet i les promeses que s'han llançat dintre del problema del camp; per altra part, davant de tots nosaltres, com de tots vosaltres, s'aixeca l'esperit de justícia que tots tenim en el nostre interior més o menys estraït, en virtut de les passions i de les ambicions de cadascú, però en virtut d'un principi de justícia que tothom entén que ha d'ésser el fonament de les societats.

Jo dic: ¿Què farà el Govern que ha de sentir aquest esperit de justícia més fort dintre d'ell mateix, des del moment en què té l'autoritat, i, en conseqüència, la responsabilitat? ¿Es que el Govern i amb ell la Majoria de l'Esquerra Republicana anirà a donar compliment a aquelles promeses que ha fet? ¿Es que farà que hi hagi una consagració de totes les infraccions que s'han realitzat? ¿Es que donarà tot allò que han dit que tenien dret a tenir els treballadors de la terra? ¿Es que voldrà que totes les infraccions de llei i totes les infraccions de sentències dels Tribunals tinguin realment una consagració en virtut d'una disposició del Govern o d'una disposició del Parlament català?

Ah! Llavors, senyors, jo no sé si fonamen-

tant la nostra autonomia amb els principis aquests, jo no sé si nosaltres mateixos semblaríem la llavor perquè el dia de demà les lleis que poguem fer siguin obeïdes i tinguin el respecte de tots, perquè si nosaltres comencem per dir que les lleis no han de regir i que les sentències dels Tribunals no s'han de complir, amb quin dret demanarem després que les nostres lleis siguin complides i que les sentències dels Tribunals, en virtut de les nostres lleis, es compleixin?

En canvi, si la Llei que surt d'aquest Parlament per a la resolució dels conflictes del camp és una llei que es recolza en els principis de dret i en els principis de justícia, llavors tindrem l'autoritat necessària perquè no solament les nostres lleis siguin sempre complertes, sinó perquè el nostre dret a l'autonomia sigui respectat per tots.

Jo crec que per a arribar al plantejament de la qüestió cal, com ja he dit al principi que era l'objecte principal que em proposava aquesta tarda, fer un xic d'història respecte a la manera i a la forma com ha vingut a suscitar-se aquest conflicte, d'on ha nascut, com ha nascut, en quines condicions quedava en virtut d'haver nascut i en el moment en què ha nascut, i de tot això, què és el que resulta després en definitiva.

El conflicte del camp ha aparegut a conseqüència dels Decrets de revisió d'arrendaments. Abans d'ells no hi havia al camp cap mena de pertorbació, externa almenys. Jo no vull judicar, jo no vull entrar a examinar el que hi hagi de bo o de dolent en aquests Decrets de revisió. Solament vull sentar el fet de què en virtut dels Decrets de revisió varen venir les diferents peticions per part de conreadors, respecte de la modificació dels contractes de la terra.

Però ¿què eren i què deien aquests Decrets de revisió? ¿Quin objecte tenien i a què anaven dirigits?

És indubtable, em sembla que no pot haver-hi per part de ningú una objecció a fer respecte de l'objectiu d'aquests expedients de revisió, que es volien corregir abusos que hi havia al camp respecte de les quantitats que es pagaven com a arrendament o quota-part que es pagava. Solament es volien corregir aquests abusos, i els Decrets de revisió donaven un temps determinat perquè es fessin les peticions de correcció d'aquests abusos, es portessin totes les proves i totes les justificacions de l'existència d'aquests abusos i que en virtut d'això es corregissin aquells abusos, reduint la renda en la forma que es mateixos Decrets de revisió portaven determinada. Però és indubtable que una vegada corregits els abusos, de conformitat amb el que els mateixos preceptes de les disposicions acordaven, una vegada s'haguessin rectificat aquells contractes abusius, en els quals hi hagués una quantitat de renda assenyalada que no fos la justa i equitativa, amb referència a la repartició que hi havia d'haver per part de propietaris i conreadors, des del moment que aquests abusos fossin corregits, segons les normes dels Decrets, la legislació quedava en peu, la legislació quedava vigent, havia de complir-se la Llei, havia de fer-se, havia de continuar, havia de seguir la situació jurídica normal, i així ho deien els Decrets de revisió, i per això es donava un temps determinat, per a poder fer les revisions, i una vegada acabat el termini i fallats aquests judicis de revisió i corregits els abusos, la Llei tenia altra vegada el seu imperi.

És que els abusos existien? Jo no he d'entrar en aquest moment a dil·lucidar-ho. Aquestes són qüestions episòdiques que no arriben al fons de l'assumpte. El senyor Cerezo, dies enrera, en fer la presentació del dictamen de la Comissió, esmentava una sèrie de casos dient que tal o qual propietari havia abusat dels seus parcers o arrendataris en tal forma o en tal altra. Jo no sé les circumstàncies en què aquells tres o quatre casos que va esmentar el senyor Cerezo es trobaven, ni els que hi havia en el fons dels mateixos, no ho sé; jo entenc, que com deia el seriós Conseller de Treball dies enrera, hem de tenir a totes les persones per honorables, mentre no es demostrï el contrari, però també afirmo que, malgrat això, en totes les classes hi ha, dissortadament, persones deshonorables.

És que per ventura no hi han hagut arrendataris i parcers que en determinades circumstàncies, sabem tots, que han expremut la terra, que l'han escorxada, i que sense avisar el propietari l'han deixada improductiva? No sabem que hi han hagut arrendataris o parcers de vinyes que les han espodassades per a obtenir collites extraordinàries en un o dos anys, malgrat saber que això matava la vinya?

Però de tots hi ha excepcions, són coses episòdiques, això no arriba al fons de l'assumpte. Les revisions s'acordaren perquè si hi havia abusos es corregissin, i fallades les revisions, si els abusos s'han corregit, la Llei queda en peu, perquè s'ha complert l'objectiu que les revisions tenien com a finalitat. El senyor Cerezo mateix ens ho deia també l'altre dia. Ell deia: «Què ha passat aquí? Ha passat que quan va venir la guerra l'any 14, i, en posterioritat a la guerra, amb l'augment que van tenir tots els productes de la terra, va venir aquest augment dels preus d'arrendament o de les quotes-parts de fruits que havien de donar els arrendataris als propietaris. I després ha tornat a venir una depreciació de productes de la terra que ha resultat que ha posat en una situació d'inferioritat a aquella que tenien aquests mateixos arrendataris o parcers.» Doncs bé: aquesta és la gènesi dels objectius de les revisions; és precisament allò que els mateixos Decrets de revisió van venir a determinar, i varen dir que la norma capital en virtut de la qual s'havien de resoldre els Decrets de revisió, era precisament perquè vingués a posar-se el preu d'arrendament o les quotes-parts de fruit en relació al que era anterior a l'any 14.

S'ha complert això? S'han fet els Decrets de revisió? S'han resolt les revisions? S'han posat d'acord amb els que ho han demanat, perquè han cregut que altra cosa era abusiu per a ells, els contractes en relació a la renda a què es referien els Decrets mateixos de revisió? Doncs torno a dir el mateix que he dit abans: ens trobem dintre l'imperi de la Llei, dintre de la situació normal jurídica en què les Lleis s'han de complir, perquè els Tribunals de Justícia que les apliquen dicten les seves sentències, que s'han d'aplicar i s'han de revisar.

Aquesta és, al meu entendre, la situació del problema. I dintre d'aquesta situació del problema ens trobem que fallades les revisions, les que han corregit abusos i les que han estat desestimades per creure's que o no tenien fonament, o no s'havien presentat en la forma que s'havien de presentar, ens trobem altra vegada en què el conflicte ha desaparegut. Per què? Quin conflicte hi ha? Conflicte de

Dret? No; el conflicte de Dret no existeix, perquè ha acabat el període de revisió, tornant a renèixer altra vegada la Llei. Un conflicte de fet? Malgrat això tan clar, tan evident en el meu concepte, els pagesos no paguen, els pagesos s'han resistit a pagar, els pagesos s'han posat contra la Llei, els pagesos s'han posat contra els Tribunals de Justícia. Bé: i què passa aquí? Que l'autoritat no fa complir la Llei, que l'autoritat no fa que les sentències dels Tribunals de Justícia siguin aplicades i siguin executades. Aquí hi ha una falla d'autoritat; però no hi ha una falla de la Llei, perquè la Llei continua de la mateixa manera. I el més greu del cas és que aquí, allò que se'ls ha dit a la gent, no és la veritat. Perquè a la gent no se'ls hi ha dit que tenien el dret, en virtut dels Decrets de revisió, d'anar a demanar la revisió dels contractes dintre d'un temps determinat perquè es corregissin els abusos, i que acabat aquest temps determinat per corregir els abusos per part dels que haguessin apel·lat als judicis de revisió per a corregir-los, tornava a tenir el seu ple imperi la Llei, els contractes que haguessin fet; sinó que se'ls hi ha dit que, amb revisió o sense revisió, que resoltes o no resoltes en bé o en mal les revisions, ells podrien continuar faltant la Llei, ells podrien continuar quedant-se la part aquesta de fruits o la part d'arrendament que s'havia assenyalat, res més que per aquells expedients de revisió que s'hi posés. I d'aquesta manera, amb la falla de l'autoritat que no ha fet complir la Llei, la gent ha cregut que, efectivament, l'autoritat sancionava aquest criteri d'allò que els havien predicat que podia ésser el dia de demà i no durant la temporada provisòria de la revisió.

Jo crec que això és tan clar i tan evident, que no veig manera de disfressar-ho, no veig manera d'estrifer-ho, només que tornant a aquelles elucubracions de si existeixen encara privilegis feudals, de si existeixen encara senyors que obliguen els seus parcers o els seus arrendataris a no sé quines coses i totes aquelles vaguetats que en realitat no tenen un sosteniment en virtut de fets clars i determinats. És clar que vindrà aquí la discussió del Projecte en totes les seves parts; és clar que en això tornarem altra vegada a dir totes aquestes coses a què jo em referia, d'abusos dels amos, de les servituds als propietaris, del caciquisme en virtut d'aquesta mateixa servitud dels arrendataris, etc. Ja ho anirem veient, ja ho anirem examinant; però reconeixeu-me, almenys, que el plantejament del problema és aquest que jo he fet. Si en un període transitori provisional en què es podien demanar unes correccions d'abusos que se suposava que existien; l'acabament d'aquesta etapa, l'existència de sentències que han corregit abusos o de sentències que han dit que no n'hi havia d'abusos o que no s'havien formulat en la forma que s'havien de formular perquè es corregissin, i, per consegüent, el restabliment de l'imperi de la Llei.

Ara bé: com això es pot corregir? Com s'ha de corregir? Com el Govern, en el dia d'avui, pretén corregir-ho?

Ja sé que el dictamen de la Comissió que tenim aquí és el dictamen que hem de discutir, però això no impedeix de què nosaltres anem a cercar la font d'aquest dictamen, la gènesi en virtut de la qual s'ha arribat a aquest dictamen, per a veure si en el fons de tot això hi trobem nosaltres la situació actual tal

com ella és, la situació actual tal com se'ns presenta, per a veure quina és la forma més justa i més equitativa de resoldre aquest assumpte. El Govern va creure que en principi, efectivament, era cert això que jo vaig dient, perquè va creure que aquest era un problema de caràcter jurídic, i que havia d'encomanar la formació, l'elaboració del dictamen que vingués a resoldre els conflictes existents en el camp, a la Comissió Jurídica Assessora. I, efectivament, la Comissió Jurídica Assessora va donar un dictamen articulat que podia traduir-se en Projecte de Llei. Encara, gairebé, ressonen aquí les paraules del digne Conseller de Justícia i Dret, en les quals deia que, efectivament, aquelles persones a qui s'havia encarregat aquell dictamen havien obrat amb un esperit d'imparcialitat i de justícia tan gran que Catalunya havia de recordar sempre els seus mereixements i els havia d'estar sempre reconeguda.

No obstant això, el Govern de Catalunya no accepta aquest dictamen i presenta un Projecte de Llei diferent del que era aquest dictamen que el mateix senyor Conseller de Justícia i Dret deia informat en el major principi d'imparcialitat. Ja ho justificava ell mateix: nbsaltres — deia —, hem hagut d'infiltrar aquí dins l'esperit del nostre Partit, la ideologia de l'Esquerra Republicana i en infiltrar-hi aquest nou esperit, canvia el dictamen essencialment. Ja veurem en quina forma i ja veurem en quines condicions. I presenta el seu dictamen el Govern, diferent, com he dit, del que havia encomanat a la Comissió Jurídica Assessora. I el dictamen Projecte de Llei del Govern va a la Comissió, la majoria de la Comissió fa un altre dictamen essencialment diferent del Projecte de Llei presentat pel Govern i el Govern, segons les paraules del primer Conseller en el dia d'ahir, es sotmet a aquest dictamen de la majoria de la Comissió i fa seu aquest dictamen diferent del Projecte de Llei que havia presentat. Naturalment, des del moment que el Govern abandonava ja per primera vegada el dictamen jurídic, el dictamen imparcial, per a posar-li la parcialitat de la ideologia de l'Esquerra, en el moment en què la majoria de la Comissió de l'Esquerra li exigeix que s'agravi aquesta ideologia, s'ha de sotmetre a la ideologia de l'Esquerra. ¿I què significa, senyors Diputats, aquesta variació del dictamen de la Comissió Jurídica Assessora en el Projecte de Llei del Govern i en el Projecte de Llei del Govern en el dictamen de la majoria de la Comissió que avui tenim damunt la taula per a discutir? Vegem-ho, perquè crec que és una cosa molt eloqüent i molt alligadora i perquè jo crec que el Govern de Catalunya i el digne Conseller de Justícia i Dret, sobretot, ha de dir com i per què aquestes variacions han vingut fent-se i com i per què en el dia d'avui sosté el dictamen de la majoria de la Comissió que ha redactat el nou Projecte.

El dictamen de la Comissió Jurídica Assessora, com que se li va encarregar que fes un dictamen per a resoldre els conflictes que hi havia hagut en el camp, existents en el camp, talla això en el dia d'aquesta llei, i diu: «Hi ha conflictes en el camp, vegem de quina manera s'han de resoldre.» I ella diu: Doncs he de resoldre els conflictes existents en el camp fins el dia d'avui

i no s'estén més el Projecte de Llei, no obra les portes als conflictes ni a noves discussions. Resoldrem, diu, els conflictes que existeixen en el dia d'avui que és l'objecte que persegueix el Govern, però no obrim la porta a nous conflictes, a noves discussions, a noves revisions. ¿I com, de quina manera, resol els conflictes el dictamen de la Comissió Jurídica Assessora? Doncs, senzillament, segons els principis de dret, segons el plantejament del problema que he fet jo abans, en tot allò en què hi han hagut sentències de revisió que han corregit abusos i han disminuït rendes i han disminuït quotes-parts de fruits, s'ha d'estar a aquestes revisions que han corregit aquests abusos; en tot allò en què ha passat el temps de les revisions, no hi ha hagut d'haver-hi correcció d'aquests abusos: compliment de la llei, que es pagui la part de fruit que no s'han pagat i s'havien de pagar segons llei i segons contracte. Donem facilitats a aquesta gent perquè pugui pagar, donem-los facilitats perquè el que ha passat dels conflictes existents no es reproduïxin pertorbacions extraordinàries en virtut de desnonaments, en virtut de reclamacions de danys i perjudicis i conseqüències d'això, etc. Tallem-ho. Avui tenim resolts aquests conflictes. Jo he de preguntar quan el Govern va canviar aquest dictamen i va presentar el Projecte de Llei en el qual prescindeix d'aquest principi jurídic i de dret que estableix la Comissió Jurídica Assessora, per a infiltrar-hi la ideologia de l'Esquerra, ¿és que la ideologia de l'Esquerra és de faltar a la llei i faltar a l'administració de justícia?

El Sr. GALÉS: La sola suposició ja és deplorable.

El Sr. ABADAL: Jo voldria que no es parlés de suposicions, sinó que es parlés de fets; jo no faig res més que exposar fets. He dit que ho feria i procuraré fer-ho amb tota la serenitat possible; ja he dit que si en les meves paraules indubtablement encara que em proposava únicament fer el plantejament del problema, hi havia d'entrar alguna cosa polèmica i en ella hi veien algunes coses en contra del vostre criteri, que no ho prenguéssiu a mal, que no ho faig per agraviar-vos de cap de les maneres. Però els fets són aquests, el fet és que la Comissió Jurídica Assessora diu: Acabats els períodes de revisió, regirà la llei; i el Projecte del Govern diu: acabats els judicis de revisió no regirà la llei, sinó que dic que es farà tal cosa i tal altra. Jo torno a preguntar — perquè sobre aquests fets no hi ha cap classe de dubte —, tinc el dret de preguntar: ¿això s'ha fet, com deia el senyor Conseller de Justícia, per a infiltrar dintre el Projecte la ideologia i el pensament de l'Esquerra Republicana de Catalunya? Jo pregunto si aquesta ideologia, aquest pensament, és el de mancar a la llei.

Crec que això dimana dels fets que abans he sentat, després direu les objeccions que hi heu de fer. I ve la nova agravació, perquè el Projecte de Llei del Govern que tirava de banda els principis de dret i el compliment de la Llei per a establir unes noves formes completament arbitràries respecte del pagament no fent revisions com es feia abans a veure el que hi ha en cada cas, sinó establint una regla arbitrària igual per a tothom

amb una igualtat que com sabeu és sempre la major desigualtat que hi pugui haver; ve el Projecte de la Comissió, el dictamen de la Comissió, i així com en el Projecte del Govern si es prescindia de la llei es conservava encara el respecte a l'administració de justícia, en el nou Projecte es separa tota l'administració de justícia, se separen tots els Tribunals que són els que han d'aplicar la llei. Jo torno a preguntar: ¿és que la ideologia de l'Esquerra, ultra ésser l'incompliment de la llei, la falta de la llei, la consagració del trencament de la llei i del dret, també és el prescindir de l'administració de justícia, és el renegar de l'administració de justícia? Ah! senyors; llavors jo us dic que aquí hi sobrem tots, que aquí hi sobrem tots, perquè amb el mateix dret, de la mateixa manera i amb les mateixes facultats en què fins el dia d'avui s'ha faltat a la llei i a l'administració de justícia i que es ve a consagrar per part del Parlament català en el moment de fer la primera llei que té caràcter substantiu a la nostra terra, el trencament del dret i de l'administració de justícia, tindrà dret tothom en el dia de demà a dir que el Parlament català ja està avesat a trencar el dret i l'administració de justícia quan hi ha gent que amb prou pit i amb prou força no volen complir ni es volen sotmetre a les vostres decisions. (*Molt bé, en la Minoria de Lliga Catalana.*)

I al mateix temps que això resulta, senyors, que aquest Projecte de Llei, tant el presentat pel Govern, com el presentat per la Comissió, malgrat que es diu que es tracta en el dia d'avui de resoldre els conflictes pendents de la terra, el que fan l'un i l'altre és obrir novament el camí de què aquests conflictes de la terra restin, persisteixin, continuïn en el camp de Catalunya. ¿Per què no es talla en el dia d'avui, en el dia de la presentació d'aquesta llei, com ho feia el dictamen de la Comissió Jurídica Assessora, tot el que es refereix a conflictes? ¿Per què s'allarga aquesta situació? ¿Per què es dona lloc a què novament vingui a trencar-se la llei en virtut d'una consagració d'aquest trencament de llei a conseqüència d'una llei del Parlament?

Convençeu-vos de què això no és acabar els conflictes existents en el dia d'avui, sinó que això no és res més que obrir la porta perquè aquests conflictes vagin continuant. I que per consegüent quan tothom sàpiga que efectivament el Parlament i el Govern de Catalunya estan disposats a consagrar el trencament de llei, aquest trencament de llei, jo ho he dit abans, justificarà totes les coses que puguin venir.

Penseu-hi, i penseu-hi atentament. Jo ja sé totes aquelles coses que s'han dit i que es tornaran a dir i que es repetiran cent vegades aquí. Estem dintre d'una altra situació de dret, estem dintre del règim de la República, estem en un període revolucionari... Bé, i què? ¿És que la República, la revolució, no han de viure sota la llei? ¿No repetiu vosaltres mateixos continuament que dintre de la República la llei ha d'obligar a tots, als alts i als baixos per un igual? La República té uns nous criteris, la revolució té uns nous criteris. Perfectament: establiu-los.

Un Sr. DIPUTAT de la Majoria: A això anem.

El Sr. ABADAL: Ara no es tracta de la llei que vindrà després; ara es tracta de la situació del dia d'avui. Establiu la llei, establiu-la, naturalment — nosaltres, almenys, la defensarem així — amb justícia i amb equitat. Establiu la llei revolucionària, la llei republicana, com vulgueu dir-li, amb justícia i amb equitat i que des d'aquell moment tothom s'hagi de subjectar a aquesta llei, però no trenqueu la llei existent fins el dia d'avui; perquè aleshores vosaltres mateixos comenceu per a minar el fonament de la llei nova que fareu, republicana i revolucionària. No solament minareu la nova llei que s'hagi de fer, republicana i revolucionària, sinó que minareu tot l'ordre dintre del qual ha de viure una societat i minareu sobretot, senyors Diputats, penseu-hi bé, minareu el principi de la nostra autonomia; que la nostra autonomia al cap i a la fi no és més que un estat de dret, un estat jurídic, un estat que s'ha reclamat i si s'ha aconseguit és perquè el nostre dret ho exigia i ho exigia d'una manera que forçosament havia d'arribar a venir; però que si el dret el trenquem nosaltres, si els principis jurídics en virtut dels quals se'ns ha reconegut la nostra autonomia, nosaltres mateixos els conculquem, ah!, aleshores qualsevol que vingui a negar la nostra autonomia en virtut de què el dret aquell també pot ésser conculcat, la nostra autonomia pot tenir un perill, que el dia de demà ens costi a tots, a vosaltres i a nosaltres, defensar-la dintre del terreny i dels principis (*Les darreres paraules de l'orador no arribin a la taula dels taquígraf.*) Penseu-hi doncs, senyors Diputats, i resolgueu amb serenitat. (*Molt bé, en la Minoria de Lliga Catalana.*)

El Sr. TAULER: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Tauler.

El Sr. TAULER: Senyors Diputats: En intervenir en aquest debat vaig a consumir un torn en pro del dictamen de la majoria de la Comissió. En fer-ho, vull que quedi ben constatat que no parlo en nom i representació de la Majoria a què pertanyo, parlo com a Diputat, com un dels modestos Diputats d'aquesta Majoria, si bé amb l'esperança — que per a mi constituïria una fonda satisfacció — de què el que jo pugui dir, de què el criteri que jo pugui exposar, quedi compartit pels meus volguts companys de Majoria.

El dictamen presentat per la majoria de la Comissió, en quant representa una liquidació, potser millor diríem consolidació, de fets revolucionaris, ha de satisfer a tot militant d'un Partit com el nostre, d'Esquerra Republicana de Catalunya, que té en el seu programa, i ha posat en la seva bandera la redempció de la terra i la llibertat dels terratinents. I aquest Projecte, que no és llei nova, aquest Projecte avui dictaminat, que és senzillament un Projecte provisional o transitori de liquidació de l'estat actual en el camp en quant a conflictes, aquest Projecte representa en el meu modest entendre, el primer pas del compliment de les nostres promeses, que consisteix únicament en donar satisfacció a les

legítimes i justes aspiracions dels conreadors del camp de Catalunya.

Quan els conflictes, senyors Diputats, arriben a l'extrem, a l'estat en què han arribat els conflictes en el camp de Catalunya, quan en aquests conflictes hi tenen una bona participació les capricioses interpretacions d'aquella llei que deia el senyor Abadal, no a favor del pobre conreador del camp, sinó amb mires sempre als interessos dels propietaris; quan aquí s'ha vingut abusant de la llei i de l'autoritat, quan aquí en diverses disposicions que s'han dictat, per les interpretacions que s'han buscat i rebuscat i s'han iniciat i excitat, han portat i han creat un estat com l'actual de confusionisme, no hi ha més solució que el Projecte, no hi ha més solució que el dictamen d'aquesta Comissió, que és obrir a tall de cirurgia i tallar d'un cop allà on sigui, com fan els cirurgians que quan tracten un malalt i veuen que es presenta la gangrena no miren el mal que fan materialment, perquè moralment fan un bé. En no defensar — perquè no necessita defensa, i els meus estimats amics de la Comissió prou sabran fer-ho amb més competència que jo — en exposar el meu criteri a favor d'aquest dictamen, jo potser seguiré els mateixos punts, la mateixa trajectòria que ha seguit la V. S., senyor Abadal, i jo l'exposaré tan breument com pugui, i si en l'exposició meva puc anar contestant l'oposició feta per la V. S., compliré un doble deure; envers el dictamen i envers el que representa aquest dictamen.

L'origen d'aquests conflictes al camp de Catalunya, no és de l'adveniment de la República. Aquests conflictes estaven tancats, perquè l'ànima ciutadana tenia la boca tancada i la consciència barrada des de feia molt de temps. Aquests conflictes tenen una iniciació en el trasbals produït quan la guerra europea, quan la gran guerra; és aleshores que el que ara, amb motiu de l'adveniment de la República, amb la llibertat de què gaudim, el camperol, el conreador del camp, ha pogut exposar els seus anhels, existents ja des d'aleshores. Quan la guerra, s'augmentaren tots els queviures; la guerra després promogué un trasbals en l'economia. El camp, més endarrerit que la ciutat, no demanà justícia, com la demanaren els estadants de la ciutat — perquè aquest problema que es presenta al camp de Catalunya és un problema semblant i anàleg al problema dels arrendaments urbans.

Aquí hi hagueren molts Decrets també, molts Decrets autoritzant la revisió de lloguers. Per què? Quin origen? Pel mateix origen creador d'aquests conflictes, per rendes excessives, rendes assenyalades en vells contractes, antiquíssims, rendes o quota-parts assenyalades per un costum, podríem dir-ne, costum molt dolent. En quant als arrendaments urbans, la Llei imposada per aquelles demandes, dictà Decrets, Decrets no tan clars com semblava, i que han vingut a seguir la mateixa trajectòria d'aquells Decrets actuals que afectaven les revisions del camp, per la influència perniciosa de la classe propietària. Perquè el que fou de moment un gran triomf per a l'estadant, em refereixo a la ciutat, a l'arrendament urbà, també s'ha anat mixtificant amb interpre-

tacions i aclariments. I en el problema del camp i de la terra ha passat el mateix, o agreujat, i si no, senyors Diputats, mireu la iniciació d'aquestes mesures de Govern. El primer Decret que sembla va sortir en defensa de les justes aspiracions del conreador de la terra, en el sentit que, havent-se augmentat tots els articles i essent-li a ell més costós el necessari per al cultiu, se li rebaixés allò que pagava, sigui en metàl·lic, sigui en fruits, sigui renda-preu, sigui quota-part, al propietari.

Aquest primer Decret de l'11 de juliol — si mal no recordo — va començar per estatuir el dret del conreador o arrendatari a demanar la rebaixa d'aquella renda o quota-part, i assenyala, com a tipus regulador, el líquid imposable, allò que se'n diu l'amillament. Però es trobaren, senyors Diputats, i tots ho saben, que sobretot en el camp no hi havia el catastre, no hi havia tal amillament, i això era ja fer impossible la realització d'aquelles mesures.

Vingué un altra Decret, del 6 d'agost, i aquell, una mica més ampli, sentà ja la base de la revisió mitjançant el dipòsit o consignació, de quina quantitat? Del 50 per 100 de la renda, i mitjançant aquesta consignació del 50 per 100 de la renda autoritza l'arrendatari, autoritza el cultivador, a què es retengui tota la collita a resultes d'aquell judici de revisió. I aquí ve el compliment de la Llei de què parlava el senyor Abadal.

L'aspecte d'aquest Decret, que en esperit significa que la Llei reconeixia en aquell moment que el conreador, que l'arrendatari no havia de pagar més que el 50 per 100, aquest esperit de la Llei ja tingueren cura els propietaris i els emparadors dels propietaris, mitjançant interpretacions legalistes, de fer-lo impossible. I vingueren aquells Jutges especials, no els Jutges municipals que per la V. S. sembla que són suspectes; els seus Jutges, els Jutges de primera Instància, nomenats especialment per a resoldre aquestes demandes en els diferents districtes de Catalunya. I els Jutges especials, responen i recollint criteri exposat per persona que tindrà tots el mereïments i respectes en l'ordre de les lleis, però que quan va intervenir en aquests conflictes s'excedí de les seves atribucions, perquè estava exercint funcions governatives i s'immiscí en funcions judicials dictant unes normes d'interpretació d'aquell Decret; aquests senyors Jutges, amb gran satisfacció de la classe propietària, trobaren la forma i la manera d'anar a la desestima de quasi la totalitat d'aquelles demandes de revisió, perquè començaren per a fer una separació de demandes; demandes en què l'arrendatari pagava en metàl·lic; demandes en què l'arrendatari pagava amb fruits, i interpretaren aquell Decret en el sentit que la revisió solament abonava, o havien de gaudir d'aquell dret, als que tinguessin contracte que els obligués a pagar en metàl·lic. En quant als que tenien contracte que els obligava a pagar quota-part o fruits, deien: «Tots aquells contractes en què el preu consisteixi en fruits, que no hagin sofert modificació des de l'any 1914, aquests estan exceptuats de la revisió; no hi cap revisió.»

I bé, senyors Diputats, com que es dona el cas — que és el que es buscava amb aquesta inter-

pretació — que tots el contractes de rabassa de Catalunya, que són la majoria de tots els contractes de Catalunya, no han sofert modificació, no havien sofert modificació des de l'any 14, ni abans, quedaven d'aquesta manera exceptuats de poder exercitar aquest dret que sembla que el Decret els demana.

¿I què varen fer els conreadors del camp, què varen fer aquells que subjectant-se a les Lleis havien presentat trenta-tres mil demandes acollint-se a aquesta Llei i sollicitant la revisió? Jo no vull parlar d'aquells naturals, diguem-ne «naturals» obstacles que tothom que ha volgut emparar-se en la Llei fins en aquests moments, ha trobat sempre en les dependències de l'Administració de justícia. S'ha de calcular el que significa pels conreadors del camp aquells obstacles d'anada i de tornada al Jutjat, en ocasions allunyat, amb la sana i pietosa intenció d'aborrir-lo perquè no es presentessin les demandes. Però es trobava amb què aquell esperit del Decret de què sols li pertocava el 50 per 100 de donar al propietari, amb aquesta interpretació quedaven desamparats i no se li acceptaven les demandes. I fins es varen arribar a rebutjar en bloc. Sí; primerament encara es guardava la forma d'anar desestimant-les una a una; després ja varen ésser rebutjades, ja varen ésser rebutjades en bloc. En el Jutjat de Vilafranca — i un company pot afirmar-ho — el Jutge i possiblement algú més que el Jutge, no havia capít que podien presentar-se, com va succeir en un moment de deu mil demandes i es va optar pel procediment molt còmode de rebutjar-les totes en bloc. ¿Major satisfacció per aquells als quals els afectaven!

I què havien de fer els conreadors, què havien de fer els pagesos, què havien de fer els arrendataris? ¿El que varen fer! Quan es volen emparar en la llei, aquesta es mixtifica i es burla. Doncs no anar amb la llei, fins que en vingui una de nova. (*Molt bé, en la Majoria.*), fins que vingui una nova llei que respongui a la consciència i a les realitats del camp de Catalunya. (*Molt bé.*) I no es varen presentar més revisions. I aquí no hi han hagut solucions d'aquest conflicte mitjançant aquesta autoritat i en aplicació d'aquest Decret revisionista. I no n'hi han hagut, perquè els conreadors s'han vist desamparats per aquestes mateixes lleis. I la prova, senyors Diputats, de què amb això que diem esperit de rebel·lió dels conreadors que no és tal esperit de rebel·lió, mantenen encara l'esperit de justícia d'aquell Decret, els conreadors que han provocat el conflicte perquè no solucionaven les seves demandes, en venir la collita varen adoptar l'actitud que han adoptat i que és precís que acabi en bé de la pau de tots. Aquesta actitud, senyors Diputats, no és de quedar-se amb tot; és de quedar-se sols allò que anaven a defensar amb la demanda; és quedar-se sols el 50 per 100.

Què ha succeït després? ¿Ah, senyors Diputats: han succeït moltes coses! El senyor Abadal explicava coses que afecten actituds dels parcers o propietaris; però també hi han hagut casos de propietaris que amb tot i no haver la solució i crear-se aquell conflicte, en venir la collita varen rebre en el seu cup el raïm de tota la collita, la part d'ell i la part del conreador o arrendatari.

Però aquell senyor propietari, després, al·legant que l'arrendatari no li volia pagar, com que no volia que es quedés més que amb el 50 per 100, va optar per la gran solució de quedar-s'ho tot. Hi ha estat inútil que el conreador anés al Jutjat i presentés denúncia. Sí; ja s'han instruït diligències, però aquestes diligències s'han sobressogut, i aquestes diligències no han surtit l'efecte en contra dels actes del propietari que havia denunciat el conreador per haver-se quedat la collita, que ell no volia acceptar, prèvia demanda alguns per mitjà dels Jutjats Municipals de què tenia a la seva disposició el vi o el raïm que ell volien que es fessin malbé.

I aquests senyors propietaris sí que varen presentar també denúncies; i varen estar més afortunats que els altres. Perquè els conreadors han estat processats i en canvi els propietaris no ho han estat.

Hi han hagut més casos que han contribuït a aquest estat de conflicte del camp de Catalunya. Hi ha hagut casos de què un parcer, molts parcers, no un sinó moltíssims, havent satisfet la seva part corresponent de fruits d'acord amb aquestes disposicions, aquests parcers han estat denunciats per estafa. I encara subsisteixen avui dia procediments criminals per estafa. I això s'ha de liquidar; i això s'ha d'acabar; i a això ten-deix l'esperit i això va l'ànima d'aquest Projecte.

¿Com vol solucionar aquest Projecte, aquest i altres casos? Jo entenc que el dictamen és senzillíssim i que dóna solucions a aquests conflictes. Estableix aquest Projecte de dictamen, un principi de caràcter general, i és la voluntat de les parts contractants. Tot allò que els propietaris i els conreadors hagin convingut, ells ho han convingut, i per tant és digne de respecte i es respecta.

No s'ha arribat a un acord? ¿No s'ha arribat a un acord i s'ha presentat el conflicte? Direm si hi cap encara dintre del conflicte un acord; i si s'ha arribat a un acord, respecte a aquest acord. Tant de bo els propietaris haguessin estat sempre tan respectuosos dels acords com ho han estat els modestos conreadors de la terra!

No hi ha hagut acord? Ah!, senyors Diputats, si no hi ha hagut acord, aquí ve el Projecte.

«Aquest estat de coses, això s'ha d'acabar — diu vosaltres, diem nosaltres i ho diem tots. Doncs la manera d'acabar-ho és aquesta solució: allí on hi hagi conflicte existent, el 50 per 100 de la renda, o el 50 per 100 de la quota. I en ordre a la collita si el propietari en té en excés, que la torni al parcer; i si en té l'arrendatari, també que la torni al propietari. Aquesta és la solució. Això no fóra possible, ni vindria la pau i tranquil·litat que tots cerquem, si no hi haguessin altres solucions, conseqüència o derivació d'aquest principi general i que constitueixen els pocs articles d'aquest Projecte.

Hi ha desnonaments pendants d'execució? Doncs es suspèn l'execució. Hi han embargaments o retencions? Doncs, resten en suspens els embargaments o retencions. No es poden formular noves demandes, pressupostos o reals infraccions d'aquests actes que es varen creure originaris dels conflictes del camp. En ordre als danys que es pu-

guin haver ocasionat per l'arrendatari o pel propietari, a nosaltres ens és el mateix el propietari que l'arrendatari; i així ho declarem en el Projecte. I que no es vingui amb aquella espantada de l'«auto de processament» que les VV. SS., i jo com a advocat, sabem que moltes vegades obra miracles en la gent del camp! ¡Fora autos de processament, fora causes criminals, que aquí no hi ha hagut intenció de cometre cap delictes! Aquí no hi han més que interessos. I així, el que hagi produït un dany o perjudici, que aboni només l'import del dany o perjudici que hagi ocasionat.

I en quant a la forma de pagament que és el principi que senta el Projecte, que senta el dictamen, del 50 per 100, aquesta forma es deixa que les Comissions arbitralis que han de substituir en aquest període transitori a tota l'administració de justícia, que abans no va saber arranjar aquests conflictes, que escolleixi la forma, tenint molt en compte la situació econòmica del conreador creada de les actuals circumstàncies, molt distintes de les anteriors. Se'ls dona un termini mínim de dos anys i un de màxim de sis anys.

Senyors Diputats, fins aquí el Projecte; però jo he fet constar al principi que no parlava en representació de la Majoria, que parlava com un Diputat de la Majoria, però sempre sotmès al criteri d'ella. Jo ara m'acolleixo a unes paraules que, en la presentació del Projecte, va pronunciar en aquesta Cambra el nostre il·lustre amic, el Conseller de Justícia i Dret quan s'adreçava primer a vosaltres i després també es dirigia a nosaltres i ens deia que els de la Majoria, si hi veien alguna falla o s'havia de fer alguna suggerència, que la féssim, que amb molt de gust l'escoltaria. Doncs bé; només que, com a observació als meus companys de Comissió, com a suggerència, l'acceptin o no l'acceptin.

El senyor Abadal parlava de l'efecte que pugui tenir el deixar en suspens sentències per a executar. Doncs bé; si examinem el cas pràctic en què es troben molts dels executats durant aquest període, potser hauríem d'arribar un xic més enllà, i donar també satisfacció als que han sofert per l'audàcia — que deia el senyor Serra i Moret —, per la valentia, que dic jo, en donar la cara a les primeres escomeses dels propietaris, executant-los i desposseint-los de les seves llars i de la seva realitat. Perquè hem d'ésser humans, senyors Diputats; aquí ha passat alguna cosa: fets revolucionaris? Naturalment, fets revolucionaris. És que aquí solament s'ha canviat el nom, s'han canviat les persones o s'han canviat les casaques d'algunes persones? Aquí, senyors, hi ha hagut un canvi de règim; aquí hi ha hagut una transformació de règim i és necessari adaptar-se a aquest.

Lleis? Molt respectuoses per a la Llei, però no per les que volia la Monarquia, i que eren fetes per a una sola classe. Nosaltres volem Lleis humanes i per a tothom, Lleis per al poble.

I nosaltres, en aquest sentit de les sentències executives hem de tenir un record per a aquells que avui dia veuen que ha de passar el fruit de les seves suors, els seus conreus, a altres mans imposades pel propietari. I aquí, potser, que cabria, si és possible, trobar una solució, perquè

no hi hagi aquella desigualtat que deia el senyor Serra i Moret.

Senyors Diputats, en quant a si l'Esquerra Republicana de Catalunya porta com a bandera la falla a les Lleis o l'incompliment de les Lleis i el poc respecte a l'administració de justícia, ha demostrat i seguirà demostrant-ho sempre que aquelles Lleis que constitueixen l'essència de la vida i la llibertat dels pobles, no solament l'Esquerra Republicana de Catalunya les respectarà, sinó que les fomentarà, en crearà de noves i exigirà llur compliment.

En aquesta Cambra jo no crec que ningú més que el senyor Abadal hagi fet oposició a aquest Projecte, perquè en quant a l'amic senyor Serra i Moret, l'oposició que féu, en rigor, no era oposició; ja que el que volia era la igualtat entre els que havien pagat d'acord i els que no havien pagat d'acord, i jo he de dir a l'amic senyor Comorera que el que hi ha pendent de discussió i aprovació no és cap nova Llei.

El Sr. COMORERA: Ja en parlarem.

El Sr. TAULER: Es tracta simplement d'una liquidació de conflictes, i allà on no hi hagi conflictes no hi ha necessitat d'intervenir-hi.

Pel demés, quant a la suposició que s'hagi fet fora del Parlament, jo em faig meves les manifestacions que va fer ahir el volgut amic senyor Casanoves, amb motiu d'aquelles falles de la Llei relacionades amb aquell sector de propietaris que va motivar ahir la deliberació — diguem-ne deliberació — d'aquesta Cambra.

I ara, senyors Diputats, jo desitjaria, com a Diputat, com a català, i com a republicà, que tots hi poséssim un xic de sacrifici. Aquí és necessari portar la pau i la tranquil·litat al camp de Catalunya aviat, molt aviat. Aquí s'invoca l'autonomia de Catalunya, aquí s'invoca l'amor a Catalunya i s'ha invocat la consolidació de la República, i jo dic que el que veritablement sigui un aiment de Catalunya i vulgui que la República es consolidi, que voti aquest Projecte. (*Molt bé, en la Majoria.*)

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Justícia i Dret.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: Senyor President: Jo desitjaria que se'm reservés la paraula per a després que hagin fet ús d'ella els altres honorables senyors Diputats que vulguin prendre part en la discussió de la totalitat.

Tinc entès que el senyor Comorera ha demanat fer ús de la paraula en aquest debat. Altrament, és ben coneguda la meua absència d'aquest Parlament en els moments en què va fer el seu discurs el senyor Serra i Moret. Jo acabo d'arribar i no he pogut tenir encara coneixement d'aquest discurs i tindria molta satisfacció en estudiar-lo abans.

Prego, doncs, que se'm permeti aquest ajornament per a formular la meua resposta, i prego també que no ho prengui a desatenció el senyor Abadal i que tampoc ho prengui a desatenció el senyor Tauler, al qual tinc una gran satisfacció en felicitar, i prego finalment al senyor Comorera que en fer ús de la paraula tingui en compte que en cedir-li no em guia altre propòsit en aquests moments que el poder recollir la veu de tots i el criteri de tots per tal d'exposar després el meu.

El Sr. PRESIDENT: Resta reservada la paraula al senyor Conseller de Justícia i Dret. Té la paraula el senyor Comorera.

El Sr. COMORERA: Senyors Diputats: He escoltat molt atentament el discurs del senyor Abadal i he arribat a una conclusió i és la de què quan parlem de Lleis justes i equitatives tots ens referim a la mateixa qüestió. Considerem Lleis justes i equitatives aquelles que reconeixen i consoliden la nostra manera especial de veure la relació dels homes amb les coses i amb els interessos lligats amb aquestes relacions; i considerem Lleis injustes aquelles que tendeixen a suprimir o a disminuir o a debilitar allò que creiem que era el nostre dret exclusiu. De manera que en discutir aquest problema, en discutir aquest Projecte de Llei, nosaltres en realitat, no podem abusar dels qualificatius de justícia i d'equitat, perquè serà just i serà equitatiu segons qui parli i segons els interessos i la classe que defensi.

(Ocupa la presidència el senyor Martínez i Domingo, Vice-president segon de la Cambra.)

El senyor Tauler, en l'última part del seu discurs, ha estat realment admirable. Proposava ell, com a Diputat de l'Esquerra, que la majoria de la Comissió vegés la possibilitat d'afavorir o de fer justícia als pagesos pionniers que, avantposant-se a la rutina i a la portuguesa dels altres, varen començar l'ofensiva contra els propietaris que abusaven de les seves terres i que foren, per tant, executats per una justícia mediatitzada per la vella propietat. Nosaltres hi estem plenament d'acord i penso que potser hi hauria una fórmula senzilla, que la majoria de la Comissió podria recollir i veure la seva factibilitat, i és que totes les sentències executades abans de la presentació del Projecte de Llei governamental — no del dictamen, sinó del Projecte de Llei — passessin a estudi i resolució definitiva i inapel·lable de les Comissions arbitral que per aquest mateix Projecte de Llei es creen. Podria ésser aquesta una solució a la idea que ha exposat el senyor Tauler. Jo, molt complascut, l'ofereixo a la Comissió o a la majoria de la Comissió.

I ara anem a la qüestió que em féu a mi demanar la paraula l'altre dia. He de declarar que si el Projecte primitiu del Govern no ens va plaure gens ni mica, el dictamen de la majoria de la Comissió, en un aspecte ens ha satisfet, i en l'altre, ens ha decebut completament. Hi veiem una vacil·lació a vegades incomprendible en la majoria de la Comissió dictaminadora. Per una part, ha volgut anar allí on nosaltres ja al començar proposàvem que s'anés, i per altra part, no ha mantingut un criteri ben lògic, exposat pel propi Govern; és a dir, que en el Projecte primer, en el dictamen de la majoria de la Comissió hi ha un avenç i hi ha també un retrocés: per una part va més enllà que el Govern i per altra part va més ençà que el Govern.

En aquest problema que estem considerant avui hi ha quatre aspectes fonamentals: conflictes i règim transitori, incompliment del contracte durant tot el passat període de conflictes i solució que se li ha de donar; situació legal per la intervenció dels Tribunals de justícia en les relacions de pagesos i propietaris, i el quart aspecte, que és el règim transitori; és a dir, quina serà la norma dels pagesos de Catalunya des del dia de la presentació del Projecte de Llei fins a la sanció del Projecte de Llei definitiva sobre contrac-

tes de conreu. Ens diu ara la Comissió que no s'han proposat altra cosa que considerar la situació en els conflictes passats i resoldre aquells conflictes sense entrar en règim transitori de cap naturalesa, i és en això que hi veig la falla greu, falla fonamental, de la majoria de la Comissió, i que jo no m'acabo d'explicar per què aquesta falla no la tingué el Govern. I la prova està en això: en el Projecte governamental, l'article primer constava de dos apartats; el primer deia: «Serà objecte d'aquesta Llei: 1.ª La solució dels conflictes pendents produïts en l'execució dels contractes de conreu des del 14 d'abril del 1931 fins la data de presentació d'aquesta Llei al Parlament; i 2.ª, l'establiment del règim provisional dels contractes de conreu fins el 31 de desembre del 1933». És a dir, que en el primer Projecte governamental es volen resoldre a la vegada els dos aspectes del problema, la qüestió passada i la qüestió immediata, fins l'establiment d'un règim legal més o menys definitiu. El fet de què la majoria de la Comissió hagi retrocedit en la segona qüestió, planteja problemes molt greus, i hem d'anar a demostrar-ho i penso jo que ho demostrarem d'una manera evidentíssima i que no podrà ésser negada per ningú.

Fora d'aquesta qualitat d'origen, el Projecte del Govern no era acceptable, perquè la qüestió, podríem dir-ne, central del Projecte, el Govern, en lloc de posar pau al camp hi portava guerra, perquè ens presentava un sistema de revisions per a establir diferències no pagades, que pràcticament durant tot aquest estiu tot el camp de Catalunya hauria estat commocionat per agitacions extraordinàries. Això ens induï a nosaltres a formular des del començament de les sessions de la Comissió especial, aquella proposició que va ésser acceptada, i és de què s'anés amb un criteri nou a la redacció d'un Projecte nou i que en la qüestió passada dels conflictes, de les coses derivades de l'incompliment dels contractes de conreu, s'hi passés l'esponja, que es tingué en compte que tot allò que s'ha viscut fins ara era un fet revolucionari i que nosaltres no tenim altre remei i obligació que reconèixer aquest fet revolucionari i donar-li un estat legal. Així va fer-se, i la majoria de la Comissió, complint aquell acord de la primera sessió, va presentar a la segona reunió un nou Projecte de Llei. Aquest Projecte de Llei en el seu primer article conservava, amb alguna petita variant que nosaltres havíem suggerit, el text governamental. Deia així: «Article 1.er Són objectes d'aquesta Llei: primer, la solució dels conflictes pendents derivats dels contractes de conreu des del 14 d'abril del 1931 fins la data de la presentació d'aquesta Llei al Parlament; segon, l'establiment del règim provisional dels contractes de conreu fins el 31 de desembre del 1933 o fins la promulgació d'una Llei de contractes de conreu si aquesta fos posterior a la data susdita». Aquesta és l'afegidura que vàrem proposar nosaltres. L'article 2.^{on}, però, ja canviava totalment el Projecte governamental. Ja aleshores no es deia a cada un dels pagesos que van deixar de pagar allò que deia el contracte havia de sotmetre's al judici de revisió que establis la diferència a abonar al propietari, fixant com a premi el pactat amb la Generalitat i el judici de revisió. Ja l'article 2.^{on} novament proposat per la majoria de la Comissió era més categòric, i deia el següent: «Article 2.^{on} Con a solució dels conflictes pendents, objecte d'aquesta Llei, es fixa, com a tipus de paga-

ment, el cinquanta per cent de la renda establerta amb anterioritat al 14 d'abril del 1931. Els convenis establerts de mutu acord com a solució dels conflictes plantejats, subsistiran durant el temps de vigència d'aquesta Llei». Va, doncs, acceptar-se, per la majoria de la Comissió, el principi revolucionari de no recordar tot el passat i donar-li un estat legal, i aquest estat legal era el cinquanta per cent de la renda o quota-part, que ja tenia com a origen legal o jurídic el Decret de la República. Però aquest Projecte no va ésser el definitiu, va passar, com es lògic, a consideració del Conseller de Justícia i del Consell de Govern de la Generalitat, i al retornar a la Comissió ja va venir completament modificat...

El Sr. GALÉS: Demano per parlar.

El Sr. COMORERA: Desnaturalitzat i empetit, ja des del començament. Perquè en el segon Projecte presentat per la majoria de la Comissió, l'article 1.º ja no és igual a l'article 1.º del Projecte del Govern i a l'article 1.º del primer Projecte de la majoria de la Comissió, hi ha una variació sorprenent que pot donar origen, si això passés d'aquesta manera, a situacions d'extremada gravetat en el camp de Catalunya. Deia l'article 1.º del segon Projecte de la majoria de la Comissió, que és igual al del dictamen presentat al Parlament que «és objecte d'aquesta Llei la solució dels conflictes derivats dels contractes de conreu plantejats en el període que va des del 14 d'abril del 1931 fins el dia de la presentació d'aquest Projecte al Parlament de Catalunya, tant pel que toca a les collites passades com a les que vinguin fins a la promulgació de la nova Llei de contractes de conreu». Com hauran vist els senyors Diputats, el segon apartat de l'article 1.º de l'anterior Projecte desapareix, i no solament desapareix en la enumeració de l'article 1.º, sinó que desapareix, encara que hi hagi una menció més o menys atencible o que fa pensar en una conseqüència posterior, desapareix en el text de l'articulat del dictamen de la majoria de la Comissió. La variant més sorprenent la trobem, però, en l'article 2.º, que és l'article bàsic d'aquest Projecte de Llei. Recordareu que l'anterior no deia res més que això: es pagarà el 50 per 100, i res més, sense establir diferències ni castes. Ve el nou article 2.º, que es manté en el dictamen de la Comissió amb una petita esmena, i diu el següent: «Durant el temps expressat en l'article anterior, el propietari no podrà reclamar interessos ni danys ni perjudicis per raó de la part que li toqui percebre segons aquest article i que no hagi rebut. Aquesta part a percebre pel propietari serà la que s'hagi fixat de mutu acord com a solució dels conflictes plantejats. Quan els conreadors hagin retingut totalment la renda o quota a part establerta amb anterioritat al 14 d'abril del 1931, el propietari podrà reclamar, i el conreador haurà de pagar, el que falti per a completar el 50 per 100 de la renda o quota. En el cas de no haver-se plantejat conflicte abans de la presentació d'aquest Projecte de Llei al Parlament de Catalunya, haurà de seguir pagant-se el mateix que s'ha pagat fins ara.» La concepció i la redacció de l'article 2.º és completament distinta de la que primerament havia pensat la majoria de la Comissió, i això no solament empetiteix el problema, sinó que l'agreuja d'una manera extraordinària, perquè si en el primer Projecte no hi havia separació d'uns pagesos i altres pagesos, en el segon Projecte, ja d'una manera clara i brutal, hi

ha dues castes de pagesos, dues classes de conreadors, els que varen tenir conflictes amb els propietaris de la terra i els que no en varen tenir. Però no és solament això el greu, la cosa greu és que, d'acord amb el redactat d'aquest article des de la promulgació d'aquest Projecte de Llei fins a la sanció de la Llei definitiva, la situació del camp de Catalunya serà exactament igual del que era abans de proclamar-se la República. I és cosa fàcil de demostrar: Pels pagesos que varen tenir conflictes, que varen retenir rendes i quotes-parts, ¿quin serà ara el règim legal des del moment de la promulgació d'aquesta Llei fins a la promulgació de la Llei definitiva? El Projecte no ho diu, perquè aquí hi ha una referència al 50 per 100, però aquest 50 per 100 es refereix a aquells pagesos que varen retenir totalment la renda o quota-part, però una vegada satisfeta aquesta diferència del 50 per 100 per imperi d'aquesta Llei, llavors, ¿quina serà per aquests pagesos que varen retenir totalment la collita? I pels altres ¿quin serà el nou règim legal? D'acord amb la lletra, no sé si diré l'esperit, d'acord amb la lletra d'aquest Projecte de Llei, tots els pagesos que han sabut amb el seu esforç i el seu heroisme posar a l'ordre del dia revolucionari l'organització de la vida agrària a Catalunya, tots es trobaran com si no s'hagués proclamat la República. Jo pregunto al Govern i als membres de la majoria de la Comissió si és resoldre un conflicte deixar els homes que varen proclamar la República amb el seu esforç de tants anys, com si aquesta República no hagués estat proclamada. ¿Creieu vosaltres que la massa de pagesos de Catalunya es conformarà amb aquesta solució curiosa que ha trobat la majoria de la Comissió? Bo és que es passi l'esponja a les coses que han succeït; això s'havia de fer, perquè és just, però no pot oblidar-se el període transitori, allò que deia el Govern en el seu Projecte de Llei, període provisional des de l'aprovació d'aquesta Llei fins a l'aprovació de la Llei definitiva. Quin serà el règim? L'anterior, l'anterior, ni en hipòtesi pot acceptar-lo la majoria de la Comissió, perquè tota la cosa que s'ha fet fins avui cauria pel seu propi pes. Perquè hem de partir del principi que hem de reconèixer d'una manera valent si hi havia justícia en les relacions entre conreadors i propietaris, i com que tots hem d'estar d'acord que no hi havia justícia, cometriem un delict de lesa democràcia, de República i d'autonomia catalana si ara permetéssim que la injustícia tornés al camp de Catalunya, mal fos per cinc o sis mesos que pogués durar l'estudi i aprovació de la Llei de caràcter definitiu. Però vull suposar que aquest article s'esmena, perquè l'esperit que l'informa estigui d'acord amb la lletra i que, efectivament, els pagesos que varen retenir totalment o parcialment la renda o quota-part tindran com a règim legal provisional fins a l'aprovació de la Llei la quota o rebaixa del 50 per 100, però llavors, senyors membres de la Comissió, ¿per quina raó de justícia s'elimina dels beneficis d'aquesta nova concepció agrària de la Catalunya autònoma la immensa majoria dels treballadors de la terra? ¿Quina és la raó moral i la raó legal de nova legalitat que justifica aquesta separació en dues zones de la pagesia catalana? En una d'elles els pagesos que varen saber lluitar organitzadament contra la classe enemiga, i a un altre costat els pagesos que no varen presentar aquell front únic contra la classe enemiga.

¿És que voleu premiar vosaltres els homes de més envergadura revolucionària de Catalunya? En principi tots hi estariem d'acord, però és que el fet que els altres pagesos no manifestessin la seva revolta d'una manera organitzada, ¿demostra que aquells homes no sentissin el moment històric que anaven vivint i no sentissin també els desigs de revoltar-se contra els abusos de la propietat? No pot dir-se, seria extraordinàriament injust que això es digués, perquè tots sabem que si a les zones de Barcelona i del nord de Tarragona hi hagué la influència de tants anys de treball d'una organització proletària de la terra, fora d'aquestes dues grans zones hi havia la pagesia dispersa i no havia arribat encara a temps per a madurar la seva defensa i per a organitzar-se també d'acord amb el que exigien els seus interessos, i tenim tota la pagesia de Girona, o bona part d'ella, i tota la pagesia de Lleida i tota la del centre i sud de Tarragona que no varen pas manifestar-se d'una manera col·lectiva en revolta contra els propietaris; moltes vegades es manifestaren de manera individual, però en tot cas, sempre, ells, que es trobaven isolats per no haver tingut en aquell moment de proclamar-se la República i de redreçament cívic de totes les col·lectivitats hispàniques, es varen trobar sense l'instrument revolucionari que és l'organització, però és evident que ells en esperit seguien i compartien les inquietuds i les rebeldies dels seus germans de classe que estaven en lluita oberta i organitzadament contra la casta propietària. ¿I com és que ara, vosaltres, que representeu aquí aquest esperit revolucionari dels pagesos organitzats, podeu deixar abandonada aquesta enorme zona de pagesos que sofreixen tant com els altres l'explotació del vell concepte de propietat? Però és que hi ha una altra cosa. ¿Creieu vosaltres que si aquest Projecte passa com està escrit, portarà la pau a Catalunya? Podrà portar la pau en les zones beneficiades directament per la Llei, però portarà la guerra, i una guerra tan justa com l'altra, en les zones més vastes encara, on els beneficis d'aquesta Llei no hi arribin, perquè jo no vull creure de cap manera que els pagesos als quals condemneu a seguir pagant fins que hi hagi una nova Llei el mateix que pagaven abans de la República, aquesta vegada s'hi conformin. Ells sabran molt bé a què atendre's i sabran bé quina ha d'ésser la feina a fer per ells mateixos, la feina que varen fer els altres, perquè aleshores tothom podrà tenir aquest raonament simplista, i els pagesos, el raonament simplista és el que més aviat tenen.

El Sr. RIERA: Podran fer demandes de revisió.

El Sr. COMORERA: Hauran de pagar el mateix que pagaven, i aquest és el nus de la qüestió. Aleshores tota aquesta pagesia no beneficiada, exclosa expressament de la Llei, podrà dir-se amb raó: si els altres companys varen saber guanyar-se un millor tracte i un règim de més justícia revoltant-se contra els propietaris; ¿per què no ho hem de fer nosaltres? Ja vindrà Esquerra Republicana i després Unió Socialista a fer-nos una Llei que legalitzi la nostra situació revolucionària. I, evidentment, ara suposeu que aquesta Llei s'aplica al camp de Catalunya, que vénen les noves collites, que ja les tenim a prop, i que tota la zona no beneficiada es revolta i ve l'hora de complir els contractes i diu: jo pago el cinquanta per cent al propietari, i si ho vol, bé, i si no ho vol, que ho deixi. Què fareu? L'ordre públic estarà en les

vostres mans aleshores, ja. Què fareu? ¿Mobilitzar la Guàrdia civil? ¿Mobilitzar el Sometent, que encara hi serà, potser, aleshores? Què fareu? Perquè serà un cas evident de rebellió contra una Llei feta ja, cosa que agreuja la qüestió, pel Parlament de Catalunya. Si deixeu incomplida la Llei, el cop contra el prestigi dels organismes directius de l'autonomia catalana serà mortal. Aleshores, en el successiu, cap Llei mereixerà el respecte dels estaments de Catalunya, i si voleu que la Llei sigui respectada i complida al peu de la lletra, aleshores haurem de fer el que ens demanaven que fèssim durant tots aquests dos anys de República contra els rabassaires rebellats en el camp de Barcelona i de Tarragona, és a dir, fer sortir la Guàrdia civil, agafar pagès per pagès, fer-los complir la Llei, prendre'ls-hi els fruits si els retenen, tota la mateixa situació de violència a què hem volgut posar fi amb aquest Projecte de Llei.

I jo us asseguro que aquesta situació es presentarà, es presentarà no solament perquè hom sent les veus que arriben de tots els reconcs de Catalunya, sinó perquè hi hauran homes prou disposats a fer veure a la gent que són víctimes d'una injustícia i que no s'han de conformar amb aquesta injustícia, i que s'han de rebel·lar contra aquesta injustícia, amb la mateixa raó i amb la mateixa força ètica que ho varen fer els altres companys abans.

Però és que — i això ho he dit abans i ho repeteixo — és que us trobareu, d'acord amb el redactat d'aquesta Llei, us trobareu amb això que és pitjor, us trobareu que no hi hauran dues castes en el camp de Catalunya, que no hi hauran dues classes en el camp de Catalunya; no hi haurà més que una sola classe desenganyada, desil·lusionada, i en disposició de rebel·lar-se contra vosaltres i contra el Parlament. D'acord amb el text d'aquest article, des d'avui fins el dia en què se sancioni la Llei definitiva els pagesos heroics que es rebel·laren i els pagesos desorganitzats que no pogueren fer una ofensiva, ja estaran en igualtat de condicions, no en condicions superiors a les del règim vell, sinó en condicions iguals a les que regien amb tota duresa abans de proclamar-se la República. I la situació ja veieu com es complica. ¿Creieu que les masses rabassaires que estan ja entrenades en el moviment ofensiu contra els abusos de la propietat, es conformaran amb què els hi perdoneu — perquè aquesta fóra ara l'expressió que cabria — els hi perdoneu allò que era ben seu i es varen quedar en el temps de revolta contra la propietat, i els obligueu en canvi d'aquest perdó a tornar a allò que eren? Ni s'hi conformaran, i faran molt bé de no conformar-s'hi, perquè això fóra tant com revisar la revolució. Revisar la revolució convindrà molt als senyors que defensen els propietaris, perquè en això veuen el retorn a la seva antiga posició, però revisar la revolució no podem fer-ho nosaltres, perquè nosaltres en som fills de la revolució i tota política revisionista significarà l'anul·lació de les forces que varen néixer en aquell gran moviment. I això fóra revisar la revolució, donar reconeixement i validesa legal altra vegada als contractes que tots hem qualificat d'injustos, d'abusius i de cosa que no podia tolerar-se, que no podia permetre's. Fóra revisal el que ha estat nervi de la revolució cívica

i econòmica de Catalunya des de la proclamació de la República. Jo no crec que la majoria de la Comissió vulgui anar tan enllà. Joestic segur que en redactar l'article 2.ª tingué la intenció de portar fins a la promulgació de la nova Llei aquesta reixa del 50 per 100 per a tots els pagesos que es revoltaren i que exigiren justícia contra els abusos de la propietat. Amb això joestic segur que la majoria de la Comissió em donarà la raó, i amb una petita modificació del text arribarem tots a un acord. Però sobre la qüestió que hem de plantejar batalla i sobre la qual heu de tornar vosaltres a discutir, és en aquest tercer paràgraf agregat a l'article 2.ª una vegada que el primer Projecte de la majoria de la Comissió va passar per mans del Govern, i aquest tercer paràgraf s'ha d'anullar perquè és enormement injust i perquè serà la discòrdia del camp de Catalunya una vegada sigui conegut i comenci a aplicar-se aquest Projecte de Llei.

El primer Projecte del Govern era més clar sobre aquestes qüestions. Veiem per exemple en l'article 11, que des del dia de la presentació d'aquesta Llei al Parlament de Catalunya fins el 31 de desembre del 1933 se seguiran aplicant als contractes de conreu, els convenis o els acords acceptats igualment per les dues parts contractants. Per a la resolució de tota discòrdia sorgida amb anterioritat, respecte a les condicions del contracte de conreu, pel que toca a les vinentes collites d'aquest any, s'aplicaran les normes que per cada espècie acordi la Comissió arbitral de districte, la qual haurà de tenir presents els acords i antecedents relatius a revisions fetes, els convenis locals i preferentment el pacte de la Generalitat del 21 de setembre del 1931.

Aquí es veu, doncs, una preocupació expressa del Govern de Catalunya per establir un règim provisional, un règim transitori, fins arribar a la nova Llei. Aquesta preocupació ha estat absent de la majoria de la Comissió i del propi Govern en rectificar el primer criteri i en portar un dictamen definitiu a la consideració del Parlament. Avui ningú sap ben bé a què atendre's.

Jo doncs, per acabar, només vull suposar o esperar que la majoria de la Comissió, estudiant més atentment la lletra del seu Projecte, veient l'enorme injustícia que s'hi vol fer, veient que es deu fugir tota qüestió de règim transitori fins la promulgació de la nova Llei, veient els perills d'agitacions noves i tan justes com les anteriors, que això podria provocar al camp de Catalunya en els mesos immediats, veient tot això revisi el seu Projecte, revisi de cap a peus el seu dictamen i ens presenti una cosa més ben articulada i que respongui millor, no ja als desitjos i als sentiments de la massa treballadora del camp de Catalunya, sinó a la pròpia substància dels membres de la Comissió i a les propagandes que han fet la vida i són la glòria d'Esquerra Republicana de Catalunya. Res més.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Galés, President de la Comissió.

El Sr. GALÉS: Jo demanaria que, donat l'avençat de l'hora, es pogués continuar demà el debat.

El Sr. PRESIDENT: Si la Cambra així ho acorda... (*Assentiment general.*)

ORDRE DEL DIA

per a la sessió de divendres

1. Precs i preguntes.
2. Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei creant un Institut contra l'Atur forçós.
3. Continuació de la discussió especial sobre el Projecte de Llei relatiu a la resolució dels conflictes derivats dels contractes de conreu.

(*S'aixeca la sessió a les vuit i dos minuts de la vetlla.*)

Vot particular de la Minoria de Lliga Catalana a la totalitat del Projecte de Llei relatiu a la resolució dels conflictes derivats dels contractes de conreu

Els Diputats que subscriuen tenen l'honor de formular el següent vot particular a la totalitat del Projecte de Llei especial per a la solució dels conflictes derivats dels contractes de conreu:

Davant del problema plantejat en certes regions agrícoles de Catalunya, el Parlament afirma la necessitat de cercar solucions encaminades a establir un règim de pau, d'equitat i de concòrdia, orientat en el sentit de procurar la mobilització i la difusió de la propietat agrària dintre del que permetin les condicions econòmiques dels cultius, estimulants a l'efecte la parcel·lació de les grans finques, facilitant l'adquisició de terres a aquells que no en posseeixin i enrobustint i propulsant el crèdit agrícola en les seves diverses manifestacions.

Per a l'estabilitat i eficàcia del règim que s'estableixi, el Parlament estima indispensable que s'imposi prèviament d'una manera general i sense excepcions de cap mena, el respecte als contractes, a les Lleis i a les resolucions dels Tribunals, i d'una manera especial el compliment de les disposicions del Parlament i dels Governos de la República, i de les resolucions judicials i arbitrals recaigudes des del 14 d'abril del 1931 fins a la promulgació de la Llei que el Parlament de Catalunya dicti regulant els contractes de conreu.

I en conseqüència, estimem que no procedeix alterar, per mitjà d'una Llei especial i amb efecte retroactiu, les situacions jurídiques creades segons un règim legal vigent amb anterioritat.

Palau del Parlament, 17 de maig del 1933. — Abadal, Tries de Bes, Rovira i Roure i Carreres i Artau.

